Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЛЮТОГО 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 21, 1979 No. 39. VOL. LXXXVI.

Представники Президії СКВУ відбули зустріч із Екзекутивою Президії КУК

Вінніпеґ (КУК). — Дня 5-го лютого ц. р. відбуто у Вінніпезі засідання Екзекутиви Президії КУК з представниками новообраної Президії Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців — В. Кирилюком та інж. В. Безхлібником.

На цьому засіданні інж. Безхлібник поінформував про недавньо відбуте перше засідання нової Президії СКВУ в Торонто і представив накреслений плян праці СКВУ на 1979 рік, який включає: Акцію за деколонізацію СССР, відзначення Року Української Дитини, підготову Світового Конгресу в Обороні Української Мови та працю різних Рад і Комісій СКВУ.

В. Кирилюк звернув увагу на фінанси СКВУ, які є конечно потрібні для забезпечення успіхів цієї запляновані діяльности. Для тієї цілі передбачено на рік 1979 мінімальний бюджет у висоті 125.000 долярів, з чого на Канаду припадає зібрати 33 відсотки. Тут підкреслено всі позитивні висліди Третього Конгресу СКВУ, до чого немало причинилась успішна збірка датків на фонд бюджету СКВУ, головно з терену Канади, де в році 1978 зібрано на СКВУ понад 73,000 долярів.

Після переведення ділової дискусії над пляном праці і зорганізування фінансів, рішено спільними силами підготовити кампанію збірки датків на фонд бюджету СКВУ в травні 1979, про що Централя КУК у свій час видасть окремий комунікат і Звернення до Українців Канади.

ПІДВИЩЕННЯ ЦІН НА НАФТУ ЗБІЛЬШУЄ МОЖЛИВОСТІ РЕЦЕСІЇ

Вашінґтон. — Урядові економісти та спеціялісти з приватного сектора твердять, що якщо інші члени Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК) підуть за прикладом Абу-Дабі і Катару, двох малих арабських держав (еміратів) і підвищать ціни нафтової ропи на 7 відсотків, то можна передбачувати значне погіршення інфляції в ЗСА, і то ще в цьому році, як теж збільшаться можливості економічної рецесії в Америці.

Повідомлення урядів Абу-Дабі і Катару, країн, які межують із перською затокою, затурбувало американських економістів спеціяльно тому, що ці дві країни, разом із Савдійською Арабією, в минулому завжди противилися надмірним підвищенням у цінах нафтової ропи, закликаючи до „стабільности цін". Тепер, коли згадані дві країни заповіли аж 7-відсоткові підвищення, то правдоподібно інші члени ОПЕК-у, а їх є 13, підуть за їхнім прикладом, зокрема Ірак і Лівія, які постійно вимагали високих цін на нафтову ропу.

Погіршення інфляційного стану і навіть загроза економічної рецесії стають більш можливими з уваги на те, що новий уряд Ірану, очолюваний прем'єр-міністром Меґді Базарґаном, але до великої міри кермований мусулманським провідником Аятоллахом Хомейні, натякає, що та країна зменшить до однієї п'ятнадцятої експорт нафтової ропи, порівнюючи до експорту за шаха Мохаммеда Різи Паглеві. Значить, зменшиться запас нафтової ропи на світових ринках, що спричинить додаткові підвищення в цінах на цей рід пального.

КИТАЙ ВІДТЯГНУВ СВОЇ ВІЙСЬКА З В'ЄТНАМСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ, ЗАГРОЗА ВІЙНИ В ІНДОКИТАЮ ЗМЕНШИЛАСЬ

Вашінґтон. - Речник Білого Дому заявив офіційно кореспондентам, що Китайська Народна Республіка відтягнула свої військові частини з в'єтнамської території, але сама інвазія В'єтнаму дуже скомплікувала справу дипломатичних зв'язків Вашінґтона з Пекіном і захитала позицію уряду президента Картера у відношенні до Тайвану. Білий Дім увесь час запевняв Конгрес, що КНР не буде вживати сили, щоб прилучити до материка Тайван, але в обличчю так званої „блискавичної атаки'' китайських військ на В'єтнам, яка відбулася наприкінці минулого тижня, Картерові запевнення стали дуже нереальними. Цього тижня повинні розпочатись в Капітолю дебати над новою політикою уряду у відношенні до Китаю і Білий Дім побоюється, що конфлікт на китайсько - в'єтнамському кордоні може ускладнити пляни Картера, включно з його запевненням боронити Тайван у випадку загрози.

Західні розвідчі аґенства інформують, що китайські війська дійсно покидають в'єтнамську територію, а урядові речники в Пекіні твердять, що уряд Китайської Народної Республіки мусить вживати сили, щоб покарати „в'єтнамських ворохобників'' за інвазію Камбоджі й інші провокативні акції у відношенні до своїх сусідів.

Покищо ще нема офіційного підтвердження з Пекіну про виведення китайського війська з В'єтнаму і про закінчення війни в цьому районі світу. Знавці китайської проблематики і політичні спостерігачі погоджуються, що це може бути тільки тактичний маневр, або випробування військової сили В'єтнаму і готовости Москви відверто ангажуватися у війні в Індокитаю. Аналітики порівнюють теперішню тактику Китаю до тактики у війні з Індією в 1962 році і тому є побоювання, що конфлікт між цими двома комуністичними країнами ще не закінчився..

В'єтнамська, а тим більше совєтська пропаґанда хвалиться великими успіхами, а совєти обвинувачують за цей конфлікт З'єднані Стейти Америки, які, мовляв, заохотили Китай до нових авантурницьких війн.

В Україні нищать церкви та знущаються над віруючими

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У самвидаві розповсюджуються два документи, що далі розкривають правду про війну проти релігії, що її ведуть в Україні. Перший документ — це заява, яку вислав на адресу генерального прокурора СССР Р. Руденка, В. Кобрин — віруючий українець. Кобрин протестує проти грабіжницького нищення церков та релігійних пам'ятників. Другий документ — це вийнятки з протоколу засідання заводського комітету профспілки заводу „Електрон", на якому працював В. Кобрин. Хоч обидва документи походять ще з 1975 року, вони досі не втратили актуальности.

Генеральному Прокурові СРСР р. Руденкові від гр. Кобрина Василя Антоновича, проживаючого в Львівській області, Перемишлянського району, м. Бібрка, вул. Леніна 66/1.

Заява

15 серпня 1975 року в годині 12-ій ночі їхала машина з погашеними фарами по дорозі до села Любешки Перемишлянського району Львівської области. Всі жителі села, які випадково проходили по дорозі, звернули увагу на те, що загадкова машина з'їхала з дороги і зупинилася поруч каплиці, яка нікому не перешкоджала, як історичний пам'ятник у честь скасування панщини 1848 року і була високо шанована жителями села Любешки. Кожна людина, переходячи біля каплиці, низько кланялася.

Зі згаданої машини вийшло вісім людей, які своїми брудними сварками ображали всіх присутніх. Через декілька хвилин до них приєдналась ще одна автомашина з погашеними фарами — нумерів на ній не було видно — це був автокран. Жителі, які жили біля каплички, підозріваючи щось недобре, направили світла зі своїх хат. При світлі всі пізнали між присутніми голову сільради тов. Лобору і працівника міліції ст. лейтенанта Булова (?), які з співучасниками поралися біля каплиці — обмотували її линвою і причіпали до кілець машини автокрану. Всі зрозуміли, що це злочин, який необхідно зупинити. І виступили з протестами на адресу тих людей, які чинили важке злодіяння. Але злочинці, користуючись своїм положенням, змусили погасити світла в усіх хатах. Злочинці дійшли до такого зухвальства, що почали кидати камінням у зростаючу товпу народу, щоб розігнати її. Усі бачили, що злочинці озброєні.

Мшина шарпнула один раз, другий, третій. Це довело людей до сильного хвилювання і люті; хтось у відчайдушності крикнув: „що ви робите?!" Але машина шарпнула ще раз і каплиця розвалилася. Тепер стоять розвалини цієї каплиці, а ображений народ кладе на розвалини квіти.

Куди поділись дві дорогоцінні ікони і розп'яття Христа, які знаходилися в середині каплиці, ніхто не знає і ніхто не може відпо-

(Закінчення на стор. 5)

Цієї п'ятниці відбудуться Річні Збори Окружного Комітету Відділів УНС в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Цієї п'ятниці, 23-го лютого ц. р., о год. 7-ій вечора тут в приміщенні Українського Народного Дому при 2-ій евеню (кімната ч. 22) відбудуться Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНС міста Ню Йорку й околиці, у яких зобов'язані взяти участь секретарі й інші урядовці та конвенційні делеґати 35-ох Відділів, які належать до Округи.

Крім звичайного порядку нарад — звітування Управи, дискусії, вибору нових керівників органів Округи, устійнення та схвалення пляну праці на 1979 рік, присутні матимуть змогу вислухати вичерпних інформацій членів Головного Уряду УНС. Управа Окружного Комітету, президію якої очолюють д-р Іван Флис — почесний голова, головний радний Микола Хоманчук — голова, Михайло Юзенів — секретар і Василь Цюпа — касир, пригадує усім Відділам про фінансове зобов'язання супроти ОК, яке треба вирівняти перед Зборами. Управа переконана, що у Річних Зборах візьмуть участь не тільки союзовці, але також зацікавлені союзовою і громадською працеюУНС громадяни.

Тайван створив нову установу для зв'язків із ЗСА

Тайпей, Тайван. — Президент Республіки Китаю на Тайвані Чіянґ Чінґ - куо, стверджуючи, що „дійсність вимагає, щоб ми проковтнули цю гірку пілюлю", повідомив населення цього острова про створення нової установи для втримування зв'язків із ЗСА.

Ця нова установа матиме назву Координаційної ради для справ Північної Америки і уряд Тайвану трактуватиме її як „офіційну урядову установу", не зважаючи на заперечення Білого Дому, який вже раніше заявив, що відносини ЗСА з Тайваном будуть „неурядового" порядку. В цілях вдержання зв'язків з Тайваном уряд ЗСА запропонував створення Американського Інституту в Тайвані, який матиме характер приватної установи.

Але минулого тижня сенатська підкомісія асиґнування відмовилась виділити 2 мільйони долярів на фінансування запропонованого урядом Інституту. Крім цього, в Сенаті існує сильна опозиція до такого формату відносин з Тайваном після зірвання дипломатичних зв'язків, скасування оборонного договору і формального визнання Китайської Народної Республіки. Деякі сенатори, серед них Беррі Ґолдвотер, Алан Кренстон і Едвард Кеннеді, уважають, що ЗСА повинні законом встановити певні ґарантії безпеки Тайвану, беручи до уваги публічні заяви Пекіну щодо поновного приєднання цього острова до китайського материка. В цій справі вони внесли відповідні резолюції, які переглядає сенатська Комісія міжнародних відносин. Не зважаючи на запевнення президента Картера, що він має „максимальне приречення" Тенґ Гсіао-пінґа, що Пекін не старатиметься „насильно" приєднати Тайван до материка, сенатори й конґресмени вимагають більш конкретних і законом встановлених ґарантій безпеки.

Новостворена Координаційна рада Тайвану матиме свої бюра у Вашінґтоні, Ню Йорку, Сан Франсіско, Чікаґо, Лос Анджелесі, Гонолюлю, Сіетлі, Гюстоні й Атлянті.

Совєтські журналісти скаржаться на дискримінацію на Заході

Москва. — Совєтські кореспонденти в багатьох західних країнах терплять від дискримінації і обмежень, що дуже перешкоджає у їхній праці, — твердить „Журналіст", орган робітників пера в Совєтському Союзі у довшій „студійній" статті поміщеній в цьому журналі з 14-го лютого ц. р.

Стаття обвинувачує також багатьох західніх кореспондентів в Москві у знеславлюванні Совєтського Союзу, перекрученні життєвих фактів і „поширюванні брехні на широку скалю". У З'єднаних Стейтах Америки, — твердить совєтський журнал, — журналісти СССР, або кореспонденти пресового аґентства ТАСС піддаються гострій перевірці, або їх просто усувають з країни без жадної заяви Державного департаменту чи інших урядових чинників. Багатьом відмовляється візи без подання причин, — жаліється „Журналіст", не згадуючи, очевидно, ні словом про совєтські обмеження і недавні процеси проти їхніх американських колеґ в Москві.

Терпеливість вірменки оплатилась

Москва. — Пресові аґентства інформують з Москви, що терпеливість 35-річної вірменки Елізи Осепіян, яка свого часу просиділа у вестибюлі амбасади З'єднаних Стейтів Америки 82 дні, домагаючись дозволу на виїзд до Америки, де в місті Лос Анджелесі живе її сестра, увінчалася успіхом. В кінці минулого тижня пані Осепіян знову повернулася до приміщення амбасади ЗСА, щоб відібрати свої документи на виїзд, одержавши перед тим дозвіл від совєтських еміґраційних чинників.

Усміхнена і врадувана Еліза Осепіян приїхала з Єревану до Москви з двома синами — 9-річним Давідом і 5-річним Ашотом, які сиділи разом з мамою в коридорах амбасади від 9-го серпня до 1-го листопада минулого року.

Тим разом із пані Осепіян був також її муж Ґабреліян, технік від моторів до літаків, який може з тактичних причин, не погоджувався з поступуваннями своєї жінки і продовжував жити в Єревані в часі, коли його родина була виставлена на небезпеку в Москві. Він навіть писав своїй дружині листи намовляючи її заперестати протестну акцію і повернутись до Єревану. Усі вони тепер одержали совєтські документи і американську візу та надіються на скорий виїзд почерез Рим до Лос Анджелесу.

Еліза Осепіян заявила кореспондентам, що вона не зазнала жадних переслідувань після того, як покинула приміщення американської амбасади. Вона відмітила, що совєтські міліціянти, які охороняють

(Закінчення на стор. 6)

Метрополітальний Комітет Року Української Дитини інформує про свої пляни

Управа Метрополітального Комітету Року Української Дитини під час відвідин Головної Канцелярії УНСоюзу. Сидять (справа): п-і Ірина Куровицька, д-р Іван Флис — головний предсідник УНСоюзу, п-і Стефа Гойдиш, п-і Богданна Сидор-Чарторийська та п-і Наталія Дума; у другому ряді стоять (справа): п. Василь Горіховський — головний організатор УНСоюзу, п. Володимир Сохан — головний секретар УНСоюзу, мгр Уляна Дячук — головний касир УНСоюзу та ред. Володимир Косик.

Ню Йорк, Н. Й. (Л. К.). — „Хочемо передати українській дитині нашу любов і опіку, наше вміння вести її до кращого завтра та зберегти її як скарб народу", — сказала п-і Стаха Гойдиш, голова Метрополітального Комітету Року Української Дитини, Округ Ню Йорк-Ню Джерзі, створеного в рамках Міжнародного Року Дитини, в розмові з редакторами „Свободи". Разом

(Закінчення на стор. 6)

Пропонують єдину урядову аґенцію для справ закордонної допомоги

Вашінґтон. — Президент Джіммі Картер, за порадою кількох членів його кабінету, плянує створити єдину аґенцію для справ закордонної допомоги, яка відтепер координувала б всю діяльність уряду в тій справі, замість цілого ряду різних інших федеральних аґенцій і відділів кількох департаментів.

Нова аґенція мала б назву „Управління співпраці щодо міжнародного розвитку", а її створення запропонував ще рік тому вже тепер покійний демократичний сенатор Гюберт Гомфрі з Міннесоти. Хоча тоді Конґрес відкинув цю пропозицію, то не тільки Білий Дім, але також ряд законодавців із обох політичних партій, тепер наново видвигнули потребу створення такої аґенції.

Президент Картер незабаром передасть Конґресові офіційну резолюцію в тій справі і якщо до 60 днів обидві Палати не відкинуть її, то резолюція автоматично ввійде в життя.

„Управління співпраці щодо міжнародного розвитку" було б цілком незалежним від інших департаментів тілом, а його директор звітував би безпосередньо президентові та державному секретареві.

Прихильники створення цього управління вважають, що така централізація функцій відносно закордонної допомоги зліквідувала б дублювання, неефективність, марнотратство, а також запобігла б суперечливим директивам, що тепер часто трапляється.

Прага примінює нову настанову до дисидентів

Прага, Чехо-Словаччина. — Кілька чехо-словацьких дисидентів, які ще донедавна перебували під домашнім арештом і яких власті періодично викликували на допити, раптом опинилися на Заході з дозволом на однорічний, а то й дворічний побут.

Західні обсерватори уважають, що на таку зміну в настанові чехо-словацькі власті рішилися за намовою комуністичного лідера Мадярщини Яноша Кадара, який від кількох років практикує таку бущім то „ліберальну'' політику у відношенні до чільних інтелектуалів-дисидентів. Як приклад, вони вказують на мадярського письменника Ґіорґія Конрада, який ще в 1977 році був одержав дозвіл на однорічний побут на Заході і минулої осени повернувся до Будапешту.

Примінюючи нову, від Кадара запозичену тактику, чехо-словацький уряд ставить дисидентам, яких випускає на тимчасовий побут на Заході, тільки одну усну передумову — що вони та їхні родини не робитимуть жадних заяв політичного характеру і не братимуть участи в жадних політичних акціях.

Найкращими прикладами цієї нової покищо експериментальної настанови є письменник-драматург Павел Когут і актор Павел Ляндовський, обидва співосновники групи „Хартія — 77'', які минулої осени одержали дозвіл на однорічний побут на Заході — Когут в Ню Йорку, а Ляндовський — у Відні. Когут працює над перекладами деяких його творів на англійську мову. Ці твори мають бути опубліковані ще в цьому році. Ляндовський виступає у віденському театрі Бурґ.

Коли минулого місяця один знайомий потелефонував до Когута та запропонував приватну зустріч, цей останній чемно відмовився, заявляючи, що він мусить „дуже добре заховуватись цього року''.

У Празі один із приятелів Когута, драматург Вацлав Гавель, сказав західнім кореспондентам, що експериментальні поїздки інтелектуалів-дисидентів на Захід конечні, хоча вони й ослабляють правозахисний рух.

Не всі чехо-словацькі дисиденти реаґують однаково на нову настанову властей. Деякі з них, в тому навіть ті, що скористали з дозволу на тимчасовий виїзд, побоювалися, що одного дня власті можуть закинути „невластиву поведінку'', відібрати громадянство і заборонити повернутися домів.

Обсерватори уважають, що й навіть ця нова настанова чехо-словацького уряду намірена на здушення дисидентського руху, бо вона частинно обезголовлює його провід, хоч і деякий час, а крім цього, своєю селективністю витворює тертя і недовір'я серед дисидентів. Вони вказують на факт, що в цей сам час, коли Когут і Ляндовський втішаються тимчасовою свободою на Заході, деяких із їхніх друзів органи безпеки постійно переслідують, а то й арештовують.

В Українському Музеї в Ню Йорку відкрито першу виставку оригіналів Самвидаву

Дніпропетровська спеціяльна психіятрична лікарня

Ню Йорк, Н. Й. (М. С.). — В п'ятницю, 9-го лютого 1979 р. о год. 7-ій вечора відбулося в Українському Музеї в Ню Йорку для членів Музею і запрошених гостей відкриття першої того роду виставки оригіналів Самвидаву українців та інших народів СССР.

Чисельно зібраних гостей привітала директор музею п-ні Марія Шуст, яка офіційно відкрила виставку та передала провід програмою вечора заступниці голови Управи Українського Музею п-ні Любові Дражевській. У своєму короткому слові п-ні Л. Дражевська ствердила, що Український Музей у Ню Йорку — це не тільки українська етнографія і трохи українського мистецтва, це також різні аспекти української культури, історії,

(Закінчення на стор. 6)

Помeрла св. п. Ірина Шухевич, сеньйорка українських образотворчих мисткинь

Стемфорд, Конн. — Минулої суботи, 17-го лютого, в одному з місцевих шпиталів померла на 90-му році життя св. п. Ірина з величковських Шухевич, сеньйорка українських образотворчих мисткинь, мабуть перша українка з високими академічно-мистецькими студіями, член Об'єднання Мистців Українців в Америці. Тлінні останки Покійної приміщені в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, де й була заповіджена панахида на вівторок і середу, 20 і 21-го лютого, в год. 7:30 ввечорі. Похорон заповіджений на четвер, 22-го лютого, на год. 9:30 в церкві св. Юра в Ню Йорку і опісля на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Св. п. Ірина Шухевич

327-ий Відділ УНС в Гемстеді готується до Річних Зборів

Гемстед, Н. Й. — Великий і активний 327-ий Відділ Українського Народного Союзу, секратарем якого є відомий громадський, пластовий і союзовий діяч Андронік Копистянський, приготовляється до Річних Загальних Зборів, які відбудуться тут в Центрі св. Володимира (Юніондел) в неділю, 25-го лютого ц. р., о годині 4-ій по полудні. У програмі, крім звітів уступаючої управи Відділу, передбачаються короткі інформативні доповіді членів Головного і Окружного Урядів УНС та представників ОУА „Самопоміч'' у справі заснування на цьому терені Української Кредитівки.

Після закінчення офіційної частини відбудеться товариська гутірка при перекусці і висвітлення фільму із подорожі по Африці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польща на економічному роздоріжжі

Економічна господарка комуністичного уряду Польщі — очевидно не без порад, а то й безпосереднього встрявання ,,експертів'' з Москви — привела його до рекордового задовження у країн Заходу в сумі біля 15 більйонів долярів, що в свою чергу примусило його до безпрецедентного кроку, а саме до дозволу західнім банкам слідкувати і частинно контролювати економічну політику Польщі.

Уряд Польщі прийняв це рішення, яке вказує на важливість економічного фактора в міжнародній політиці та на важливість радикальних змін у політичній констеляції принаймні в Східній Европі, у наслідок своєї неспроможності платити відсотки урядам і банкам ЗСА, Великої Британії й Західньої Німеччини за раніші позики і кредити. І тут прийшлось піти на уступки ,,гнилому капіталістичному Заходові'', щоб рятувати ,,неперевершену'' соціялістичну економічну систему від тотального банкрутства. Все це коштом 500 мільйонів долярів короткотермінової позики, яку загарантували Польщі 14 західніх приватних банків, які самозрозуміло зажадали права слідкувати за економічними плянами уряду Польщі. І це тільки на сплачення відсотків.

Уже раніше Польща пішла слідами Румунії, відмовляючись від підвишки оборонного бюджету, не зважаючи на безпосередню вимогу Москви збільшити видатки на краще вивінування збройних сил її сателітів в рамках Варшавського Пакту. Ґерек, як і Чаушеску, поповнили своєрідне святотатство цією відмовою московським ватажкам, що напевно матиме негативні наслідки для обидвох, але що рівнож недвозначно вказує на критичну внутрішню ситуацію в Польщі і в Румунії. До речі, слід відмітити, що цілий комуністичний бльок Східньої Европи опинився у надмірній залежності від Заходу, коли взяти до уваги, що за останніх 5 років загальне задовження цих країн збільшилося з 13 більйонів в 1974 році до 55 більйонів в 1978 році, з чого приблизно 60 відсотків запозичені у приватних комерційних банках. Це означає, що й інші країни Варшавського Пакту, узалежнивши їхню економіку від західніх банків, будуть змушені відкрити економічні пляни представникам цих банків, якщо не зуміють сплачувати позичок згідно з встановленими реченцями, як це тепер зробила Польща, встановляючи прецедент. Цього не приховують західні фінансисти, які одверто твердять, що на випадок недодержання умов інші комуністичні країни будуть змушені піддатись слідкуванню і частинній контролі західніх кредиторів.

Це вже частинно перевів в життя уряд Польщі не тільки відмовою підвищити оборонний бюджет, але й обмеженням інвестицій та строгою контролею імпортів, бож торговельний дефіцит цієї десятої найбільш індустріяльно розвиненої країни в світі становить 1.2 більйона долярів. Задовження, дефіцит, погані урожаї і неспроможність Польщі — можливо крім смачної шинки — продукувати товари доброї якости для експорту за кордон привели цю країну до примінення драстичних економічних заходів. Новий бюджет Польщі передбачує сповільнення економічного росту на 50 відсотків, що може викликати поважну внутрішню кризу, як це сталось в 1970 році, коли надто суворе ,,затиснення поясів'' викликало штрайки і заворушення та привело до упадку Владислава Гомулки. Ґерек про це пам'ятає.

За дальшим розвитком подій на цьому відтинку очевидно пильно слідкує московська верхівка. Західні аналітики здогадуються, що зростаюча залежність Польщі та інших сателітних держав від західніх банків і кредиторів йде частинно на руку Москві, звільняючи її фонди на інші цілі, зокрема мілітарного порядку і частинно економічного, бо й сама ,,країна рад'' в клопотах і заловженнях. На довшу мету, одначе, заледве чи можна сподіватись такої толерантности ,,старшого брата'' і тоді ґерекам і чаушескам прийдеться робити вибір, бо вони вже опинились на роздоріжжі. А він може бути болючий і коштовний.

Михайло Кучер

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА І ПОЛІТИЧНИЙ КОМПРОМІС

У нас у полеміці інколи, не кажучи того відверто, компроміс утотожнюється з капітуляцією. ,,Компроміс'', якщо беремо його без емоційних крайностей, означає полагодження певної суперечки чи протилежних поглядів дорогою обопільних уступок. Але як дійти до таких уступок? Та ще й однакових. Завжди партнери не є однакової сили. Якщо слабша сторона піде на компроміс, то це саме може зробити і сильніша, і все таки залишиться сильнішою чи переможною.

Можна говорити про компроміс поміж окремими особами. Тоді він буде ознакою ментальної зрілости. Ціле життя людини — це ланцюг компромісів із світом, який її оточує і в якому вона мусить жити. Тільки дитина, та й не кожна, не бачить різниці поміж своєю уявою та дійсністю.

Небажання, або невміння йти на компроміс, може привести до трагедії, до психічного захворіння, а державу — до непотрібної катастрофи.

Політика — це мистецтво компромісу, або, як каже британець, політика — це мистецтво можливого. В демократії компроміс парляментарного устрою і також федерального, основана на політичній культурі. У міжнародних відносинах компроміс — підстава дипломатії. Чим більше нарід здібний на компроміс, тим більша його політична культура. (Те, за що ми потихеньку, а Солженіцин голосно, лаємо американців, то в даному випадку компроміс утотожнюємо з капітуляцією етапами).

Нездібність приняти компроміс веде до загину демократії, є ознакою малої політичної культури та може привести до збройного конфлікту. Очевидно, з того треба виключати збройну агресію.

У кожному суспільстві зобов'язують норми поступовання — писані і неписані. Якщо суспільство такі норми добровільно приймає, — тоді виключене самовільство. Тоді можемо говорити про політичну культуру. Довга політична неволя українського народу витворила серед нас спротив і ворожість до інакшедумаючого, які стали ще виразнішими, коли ми опинилися у вільному світі з демократичними глибокими традиціями. Політичний компроміс майже всі наші політичні партії чи середовища відкидають, хоч теоретично ми всі твердимо, що йдемо до однієї мети, до незалежности українського народу. У нас уже майже непомітні границі, поза які не можна йти у внутрішній політичній боротьбі.

Як далеко ми можемо чи мусимо посунути поняття політичного компромісу, що межує з капітуляцією у своєму внутрішньому житті? Компроміс з поневолювачем у нас виключений, бо поняття незалежности не знає компромісу. Недавня програна війна за незалежність і політичний інфантилізм наших лівих за доби УНР навчив кожного, хто хотів і вмів навчитися. Українські чесні ліві пішли на компроміс з ворогом, загинули самі і побільшили неволю свого народу.

Має підстави здивовання над завзятістю дискусії ,,двох концепцій'' — ,,революційної'' та ,,еволюційної'' — нашого визволення. Як вище було сказано, обидві концепції мають чисто теоретичне значення, але дуже різняться своїм змістом, нехай і абстрактного значення.

,,Революційна'' концепція це активність в засаді — можна чи ні таку засаду здійснити.

,,Еволюційна'' концепція від тих, хто її визнає, не вимагає такої активности, зокрема на чужині. Вона може бути ,,вигідною'' і, так би мовити, ,,обивательською''.

Чи вийде поза межі газетної дискусії справа ,,двох визвольних концепцій'' — невідомо, скорше, що ні. Все зводиться до словесних баталій із бажанням образити ,,противника'' та довести йому його політичну меншевартість. Ці ,,дві концепції'' служать тільки ілюстрацією нашої політичної думки на даному етапі.

Щоправда, останньо ми довідались з преси про існування (десь з грудня 1976 року) в Україні Ініціятивної Ради Альтернативної еволюції. Ще не можна сказати, чи це є, а чи буде: ,,третя визвольна концепція'', бо досі зі змісту брошури ,,Альтернативна еволюція'' ми не знаємо та й довідалися про її існування аж по двох роках.

Як далекі уявлення декого з наших інакшедумаючих в УССР про дійсний Захід, свідчить той факт, що вони адресують свої ,,есеї'', або, може, романтично зформульовані політичні пляни, до Об'єднаних Націй. Навіть вже перебуваючі якийсь час на Заході, недавно ,,інакшедумаючі'' в СССР і УССР, у прилюдних виступах ,,радять'' громадянам країн свого поселення, цебто, нам, у даному випадку громадянам Америки, ,,вплинути'' на ,,свій'' уряд у Вашінґтоні, щоб той перестав підтримувати СССР.

Польська політична еміґрація у подібних випадках значно більше реальна. У неї дуже великі зв'язки з батьківщиною, і поляки на чужині заявили проводові національного спротиву, щоб він не надіявся у своїх визвольних спробах на Захід. Навпаки, Захід виразно боїться більших виявів незадоволення совєтським режимом в СССР та в сателітних країнах.

Ми також знаємо, що Солженіциновi, людині зі світовим іменем і досі в Америці не простили його гарвардської промови і преса в той чи інший спосіб картає його, часом вживаючи неприємні епітети.

Максімов, відомий письменник і головний редактор ,,Континенту'', виявляє у пресі своє велике розчарування Заходом, а навіть розпуку із вигуком ,,из огня да в полымя''. Тут Максімов мав на увазі небажання інтелектуалів Заходу признати правду за тими ,,дисидентами'', котрі опинилися на Заході. Мало того, лівоорієнтовані інтелектуали (чому втерся дивний вираз інтелектуалісти?) нетерпеливо відпекуються від Максімова і йому подібних заувагами, що їх негація совєтського режиму основана здебільшого, або й тільки, на особистому досвіді. Або, як кажуть у таких випадках циніки на Заході, — не можна засмажити яєшні, перед тим не розбивши яєць.

НОВА ВЕРСІЯ КАТИНСЬКОГО ДУШЕГУБСТВА

(С. Г.) У польському паризькому місячнику ,,Культура'' в числі 10 з 1978 року появилася нотатка з Польщі, в якій читаємо, що на одній конференції учителів середніх шкіл з представниками партії, учителі розказували, що часто учні питають про Катинь, себто про вимордування понад 4.000 полонених польських старшин у Катинськім лісі біля Гнєздова, недалеко Смоленська. Учителі питали, що мають сказати учням. Тоді представники партії вияснили, що Катинський злочин дійсно виконано 1940 року (дотепер казали, що після 1941 року, тобто після початку німецько-совєтської війни, перед окупацією Катинських лісів німцями) і це зробили ,,українські відділи (щось на зразок ,,Українського фронту'' С. Тимошенка!), треба думати совєтської армії, як відплату за те, що ,,санаційна'' Польща переслідувала українців.

Хоча над цією перфідною інформацією можна би перейти до денного порядку, то все таки ми її дещо проаналізуємо. Перше, що впадає в очі, це факт, що виконавці цього душегубства, тобто НКВД та уряд СССР вже не можуть вмовити в культурний світ, що його виконали німці після окупації Катинських лісів, і тепер ,,оправдуюче'' вказують пальцем на ,,українські відділи'' як на месників за кривди українців. Варто пригадати, що під час т. зв. нюренберґського процесу нацистських воєнних злочинців СССР в їх оскаржені поставили м. і. теж справу Катиня, але міжнародний трибунал її зовсім не взяв до уваги. Цікаво знати, як польські партійці, очевидно, з доручення московських, пояснюють цю пімсту ,,українських відділів''? Тут ніяк не може бути мови про відруховий, спонтанний самосуд, який поставив совєтське командування ,,перед фактом доконаним''. Бож знаємо, що полонених вивозили з табору в Козєлску до Катинських лісів поїздами у закритих вагонах повних два місяці — квітень-травень 1940 року — приблизно по 300 осіб денно і там їх розстрілювали. Значить, це не був ,,факт доконаний'', бо він ,,доконувався'' два місяці, в плянованих обставинах і його виконувало НКВД. Відомі навіть прізвища деяких НКВДівських офіцерів, що брали участь у підготові цієї акції, як наприклад, командира бриґади Зарубіна.

Одним словом поучення, які дістали польські учителі від своїх партійців, відносяться в дійсності до НКВД і уряду СССР, які, без сумніву, плянували і виконали цей ганебний злочин. Це загально відомі речі, так як і наша Вінниця та інші катівні, але ми їх ще раз пригадуємо, бо у новій версії Катинської трагедії виступає новий компонент — ,,українські відділи'' — й за кілька чи кільканадцять років хтось може скаже, що катинське душегубство виконали... українці! А можливо, що представникам партії ця версія потрібна власне для того, щоб втримувати ненависть поляків до українців.

ПІД ЧАС ВИБУХУ У ВАРШАВСЬКОМУ БАНКУ ЗАГИНУЛО 32 ОСОБИ І БАГАТО БУЛО ПОРАНЕНИХ

Варшава. — Пресові аґентства, на підставі радіопередачі з варшави, інформують, що в четвер, 15-го лютого ц. р. у варшавському банку ПКО наступила сильна експльозія в наслідок якої загинуло 32 особи, а багато було поранених. В часі вибуху в будинку, збудованому у модерному стилі з алюмінію і скла, який знаходиться в середмісті столиці Польщі перебувало понад 200 осіб. Покищо не устійнено причини вибуху, але підтверджено, що в будинку не було заістальованої газової системи. Урядові і поліційні чинники розпочали у цій справі розслідування на широку скалю.

ГОЛОС ЧИТАЧА

НЕВІРНА ОЦІНКА ПОЛОЖЕННЯ В АФРИЦІ

Ред. Степан Женецький помістив у ,,Свободі'' з 8.2.1979 р. на 2 стор. статтю ,,Москва не може використати своєї мілітарної сили'', де є деякі невірні оцінки й висновки. Перед усім сам титул неправильний. Москва не тільки може, але й використовує свою велику військову перевагу над західнім світом своєю постійною офензивою в Азії й Африці, коли найсильніша держава західнього світу, Америка постійно уступає.

В наслідок неконсеквентної і непродуманої на далеку мету американської політики від 1933 р. Америка фактично помагає СССР заволодіти цілим світом; завдяки таким мимовільним ,,горепалітикам'', як амбасадор ЗСА в ОН, Ендрю Янґ, що властиво обстоює становище СССР, а не ЗСА в Африці. СССР не мусить посилати свої війська, коли може посилати кубинців, в'єтнамців, чорних комуністичних партизан у Родезії, що роблять усю ,,мокру роботу'' для здійснення ,,всемірної комуни''. Москва використовує свою військову перевагу в ОН, в дипломатичних переговорах, теророризуючи менші держави, здійснюючи свої загарбницькі пляни, що до них стримить систематично уже понад 60 років, усуваючи американські впливи, як наприклад, в Ірані та в інших ісламських країнах.

Ред. Ст. Женецький пише м. ін.: ,,Зрештою опанування Анголі й Етіопії не дасть Росії жадної (?) користи. Обі ці африканські країни є вбогі на сировці і не являють собою жадної (?) стратегічної важливости''.

Оба речення зовсім невірні! СССР, здобувши Анґолю й Етіопію руками кубинців, а перед тим ще сильні впливи в 10 інших африканських державах, станув сильною ногою на чорному континенті. Анголя має великі мінеральні багатства, досі майже не використані, має важливе стратегічне положення, добрі пристані над Атлантиком, звідки можна контролювати корабельний рух між Південною Африкою й Европою та Америкою.

Хоч Етіопія вбога, гориста країна, що продукує головно каву, але має важливе стратегічне положення над Червоним морем, може контролювати доставн нафти з арабських країн до Европи, Азії, Африки та Америки.

З анґольських і етіопських пристаней совєтська фльота може контролювати морські шляхи, транспорти нафти з найбільших її арабських продуцентів.

Американці залюбки обезцінюють совєтські поступи до завоювання світу, але і Наполеон і Гітлер також не доцінювали московських можливостей, і тому ганебно програли! Якщо небезпеку не доцінюється, тоді не робиться відповідних заходів, щоб її усунути. ,,Струсяча політика'' ніколи не була успішна. Тільки правильна оцінка положення допоможе довести до позитивної розв'язки ґльобальної політики.

І. Д.

З МОГО ВІКНА

ПОСТРІЛ У ТИШІ

Ота нічна тиша, що темними крилами кажана розтягається від півночі до світанку і висить під небом надутою чорною парасолею, — якась особлива в нашому нюджерському куточку.

Звідкіля вона береться, ота тиша, між шпилями високих домів, по вінця набитих сплячим, втомленим людом.

Як вона, оця тиша, находить собі пристановище в сусідстві гомінкої ремізи, що ще біля дванадцятої ночі метушиться і грюкає своїми старими возами.

І як отій тиші безмежній побувати ось тут, біля пошти, центру розмови зо світом, осідку вісток і новин, що листами, картками й дротами розходяться по цілому гльобі.

І навіть розгукані голуби, що днем метушливо шукають розсипаних, на стежці, шкуринок, сперечаються часто за їжу, нарікають на людську скупість, навіть вони — голуби підкоряються отій тиші. Поховавши померзлі голівки під теплі крила, збиваються мовчки в щілинах розбитих рудер, і, дрімаючи, дожидають світанку.

Ви не вчуєте в отій тиші ніже одного звуку, ніже гомону літака, ніже глухого гудка на нашій надгудсонській ріці, що нею просувається вічно десятки вантажних кораблів.

Ви удару власного серця не вчуєте в отій тиші, бо вона повновладно панує від півночі до світанку над нашим спокійним закутком.

І ось, неожидано, несподівано, біля другої години ночі розніcся із віддалі благальний голос — ,,гелп, гелп'' — пролунав постріл, і якась нічна мелодрама, питоменна нашій добі, розігралася блискавично на затемненій сцені.

Картина чорної ночі відгородила від сцени порожні, на залі, крісла. Аплявзу, річ ясна, не було.

І тільки зорі, ті ,,бутафорні ліхтарики'' блимали шкельцями. А за музичне тло до тієї таємничої мелодрами — правила тиша.

Ах, ще маленький додаток.

Місцева газета у рубриці — з театрального світу — подала коротку вістку, що зійшов із сцени життя третьорядної кляси актор, і його невеличку ролю — відограє успішно хтось інший...

Іванна Савицька

Роман Вжесневський

РОЛЯ І ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

[Доповідь виголошена на III Конґресі СКВУ]

,,Ніколи серця з серцем ви не зв'яжете,
Коли самим вам серця брак''...

Ґете

,,На вас, завзятці-юнаки, що возлюбили Україну, кладу найкращії гадки, мою сподіванку єдину...'' — такими словами звертається до молоді гарячий патріот і поет Борис Грінченко. В минулому нашого народу маємо багато доказів на те, що на молодь громадянство поклало свої сподівання, і що вони були вповні виправдані. Згадати б ролю молодих Тарасівців під проводом Миколи Міхновського, діяльність молодих: Франка, Грушевського, Петлюри, безіменних героїв — учасників визвольної боротьби, подиву гідні докази любови Батьківщини Крутянців, Біласа, Данилишина, Шухевича, воїнів УПА, що жертвували собою для України. Жертвують усім для неї і сучасні борці за гідність і право на свобідне життя народу — Морози, Руденки, Лісові та інші нам невідомі.

Справді, молодь не давала заснути, збайдужіти цілому народові. Вона завжди була авангардом, рушійною силою в боротьбі за державність і соборність.

Чому ж тоді та її частина, що перебуває на чужині, опинилася на роздоріжжі, завернувши з прямого шляху майже на 180-ступневий закрут. Де причини того, хто завинив?

Причин багато й вони загально нам відомі. Найголовніша причина, на мою думку, це брак державного вироблення й настанови загалу нашої еміґрації.

Шукаючи за джерелами патріотизму нашої молоді в боротьбі з навалою різних соціялістичних і комуністичних ідеологій у 20-их роках, Борис Мартос твердив, що тим джерелом були українські книги, театр, пісні, близький зв'язок цієї молоді з живим джерелом народного життя в селах України, куди не доходили ще ідеї комунізму. Без громадського почуття серед загалу громадянства (воно ж дає людям почуття національної гідности, особливе бачення світу, що відвертає її від егоїзму, а входить у душу почуття загального, що стає особистим), без цього чинника в поході до життя нашого поза Україною, тобто в іншій соціяльній і політичній системі, в іншому культурному кліматі ми розгубилися. Ми тратимо відпорність до асиміляційного процесу.

А наша молодь у своїй масі під постійним тиском чужої духовости та її виявів у культурі, яка, спираючись на матеріялістичній філософії конформізму, прямує у своєму житті до необмеженої особистої свободи, матеріяльного багатства і вигоди. Така молодь швидко відчужується від рідного кореня і втрачає рідну мову. Користуючись чужими мовами, така молодь найчастіше стає ворожою до свого народу. Це відоме психологічне явище яничарства Частина чужомовної молоді у теорії признає, що мова потрібна, але оправдує своє користування чужою мовою тим, що, мовляв, це ощадність часу, чужа мова практичніша в ужитку, бо сприяє інтелектуальному ростові, кращій кар'єрі, та що робити велику проблему з мовлення рідною мовою — це безглуздя.

Україномовна молодь, зорганізована в молодечих організаціях, занепадає і своєю кількістю і якістю. Вона не дістає відповідної підпори від батьків і громадянства, не має прикладів до наслідування. Ця частина молоді, хоч дає докази своєї активности й щирого патріотизму, ізольована від українського громадського життя, бо бере незначну в ньому участь. Їй, наприклад, невідомо те, що наша спільнота, не зважаючи на численні її хиби, виявляє багато жертвенности, активности й патріотизму. Зате ця молодь дуже багато чує критичних висловів про українських діячів з іншого середовища, ніж їхні батьки.

Є ще багато інших причин відчуження молоді, але вони загально відомі. Згадую тільки, по-моєму, найсуттєвіші:

велика жертвенність громадянства не завжди розумна, доцільно використована;

у нас нема координації громадської дії, а через те ми, як спільнота, діємо без пляну, фрагментами майже у всіх ділянках — в політиці, в церковному, а навіть професійному житті;

у нашому громадському житті багато ,,псевдопровідників'', які послуговуються висловом ,,великих слів великою силою, а більш нічим'' Голошені національні ідеали узагальнюють тисячі й тисячі явищ, подій, людських почувань. За природою своєю моральні й політичні ідеї поєднані з могутніми емоційним коренем. З цього кореня повинні виростати живі гілки людських вчинків, турбот, тривог. А щоб це сталося, ідею треба пережити, виявити її у вчинках, бо інакше високі слова можуть перетворитися в розмінну монету, знецінитися.

Наша молодь не має ані прикладів до наслідування, ані того, що дає їй здорова родинна хата, книги, театр, чи взагалі рідна культура, бо лише малі її вияви для неї доступні через мале знання мови, через надто великі різниці між уподобаннями її батьків і нею самою.

Можна наводити ще багато причин, але вистане і цих, щоб зрозуміти, чому наша молодь не є такою, якою їй треба було б бути. Через це її діяльність мінімальна, а тим самим і роля незначна. Узагальнюючи вислів ,,молодь'', маю на увазі всю молодь (у віці 17-25 рр.) так зорганізовану (десь 10 відсотків), як і незорганізовану (біля 90 відсотків).

А тепер зосередьмося над молоддю в молодечих організаціях.

Коли мова про всі організації, то тут важливою буде координація дії і співпраця. Співпраця на базі політичних акцій (головним чином у зв'язку з Україною), на студентському відтинку (треба, щоб терен студентських організацій став базою дій для загалу української молоді). Коли буде спільний фронт, молодечі організації стануть атрактивнішими для незорганізованої молоді, вони користатимуться більшою повагою серед партій, установ, організацій, церков.

Не пропаґую тут якогось фронту супроти громади, але хочу вказати на дійсний стан і шукаймо кращої розв'язки.

Домагаймося, щоб зорганізована громада дійсно звернулася лицем до молоді, щоб перестала маніпулювати нею у своїх вузьких плянах, щоб дала повну підтримку молодечим організаціям, як моральну, так і матеріяльну.

У нас є значна кількість молодих батьків з великим потенціялом і знанням у праці з молоддю, які задля власної вигоди, чи духового лінивства, відсунулись у тінь і ніде їх не побачите. На них треба створити моральний тиск і вказати, що своєю поведінкою вони шкодять своїм дітям, своїй громаді, а також і країні поселення. Вони закопують талант, за який їм прийдеться розчислитися.

Ці люди можуть стати дуже корисними членами молодечих організацій, створюючи резерву для допомоги у проведенні й урізнороднениі програми. Вони можуть організувати допомогу школам, курсам українознавства, можуть брати участь у церковному житті та в релігійному вихованні.

Вони можуть переводити з молоддю акції загально-українського змісту, як літературні конкурси, фестивалі живого слова, драматичні вистави, популяризувати як літературні конкурси, фестивалі живого слова, драматичні вистави, народні танці, хори, зацікавити народним мистецтвом, організувати спортивну діяльність і зустрічі молоді. Іншими словами, вони можуть подати молоді наше ,,євшан-зілля''. І завданням молодечих організацій є їх відшукати і притягнути до праці.

Самі ж молодечі організації повинні усучаснитися й зактивізуватися. Вони повинні створити між собою атмосферу приязні, плекати бажання зустрічів, культурної розваги, шляхетного змагу. Дуже корисним було координувати діяльність усіх молодечих організацій, переводячи певні спільні програми діяльности. Конечним є нав'язати контакти з батьками, школою, церквою. Молодь треба заохочувати до вищих студій, до праці над собою, до участи в житті громади, зустрічаючись з динамічними активними її членами, до священичих

(Закінчення на стор. 4)

ЗАКЛИК

ПРЕЗИДІЇ СВІТОВОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ

Державний Центр Української Народньої Республіки в екзилі своїм Зверненням з січня 1979 р. проголосив 1979-ий рік „Роком Симона Петлюри" та звернувся до українського громадянства, на всіх просторах його поселення відзначити організовано цю Велику Дату.

Головний Отаман Військ Української Народньої Республіки, її чоловий співтворець і президент став не лише символом української державности і незламної боротьби за неї але своїми писаннями, вказівками, своєю наукою, а в першу чергу своїми вчинками і прикладом цілого свого життя вказав нам усім, цілому українському народові шлях до визволення. Народжений 10 травня 1879 р. в Полтаві вже на шкільній лавці став він у ряди борців за права свого народу, за суверенну соборну вільну і від нікого незалежну українську державу і боровся за цю найвищу і найшляхетнішу ідею до останнього свого віддиху, до смерти 25 травня 1926 року,, коли був убитий большевицьким агентом.

В цьому році, Році Симона Петлюри, в сторіччя його народження ціла українська громадськість у всіх країнах світу, де тільки живе українська людина, урочисто й однодушно відзначить його пам'ять. Об'єднанням Прихильників УНР у всіх країнах поселення припадає важка і відповідальна роля, вони мусять узяти як найактивнішу участь у підготові і переведенні цих святкувань.

Закликаємо членів Об'єднань Прихильників УНР, а зокрема їхні керівництва негайно приступити до виконання цього завдання. В тій цілі крайові Проводи Об'єднань: 1) Започаткують створення загально-громадського ділового комітету для виконання цього завдання, а де вже такі комітети є, включаться в їхню діяльність. 2) Програма відзначень Року Симона Петлюри повинна бути всестороння і багата:

а) доповіді, конференції-наукові й масово-популярні-виставки документів визвольної боротьби і державного будівництва, мистецькі імпрези, виставки праць Симона Петлюри і про нього;

б) статті й дописи до преси по цій самій лінії;

в) видавання відповідних матеріялів про добу Національної Революції 1917-1920 і про Симона Петлюру;

г) освідомна акція серед чужинців про змагання українського народу до своєї державности і про ролю Симона Петлюри в них;

ґ) особливу увагу треба присвятити лекціям, конференціям і відповідним імпрезам в організаціях української молоді, а зокрема допильнувати переведення таких в цьогорічних таборах молоді;

д) крім загально-громадських святкувань Об'єднання Прихильників і його Відділи мусять перевести свої внутрішні відзначення, основною метою яких буде вивчати постать Симона Петлюри на тлі його доби;

е) в кожній країні повинно відбутися центральне, всенародне й репрезентативне відзначення Року Симона Петлюри;

є) Фундація ім. Симона Петлюри підготовила викарбування пропам'ятної медалі для відзначення 100-ліття уродин Симона Петлюри, яку Об'єднання Прихильників дістануть незабаром до розпродажі.

Просимо всі крайові управи Об'єднання, Управи Відділів та поодиноких членів звітувати в українській пресі, про підготову й переведення цих усіх імпрез.

Лютий 1979 р.

За Президію
Світового Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в екзилі

С. Букшована, голова, д-р З. Плітас, заступник голови, К. Степо·чй, секретар, д-р С. Савчук

Дмитро Онищак — добродій української науки і Церкви

Дня 30-го грудня 1976 року у Бриджпорті на сімдесятп'ятому році помер сл. п. Дмитро Онищак. Під впливом місцевого громадянина Володимра Сусли він записав своє майно на громадські цілі, а саме на Український Католицький Університет у Римі, на ОО. Студитів в Римі, на ОО. Василіян у Бразилії та на Наукове Товариство ім. Шевченка у Америці. Згідно зі заповітом покійного Дмитра Онищака залишене по нім майно віддано визначеним установам. Кожна з цих установ отримала по вісім тисяч долярів. Двадцять чотири тисячі долярів це не єдиний доказ жертвен ности і високої національної свідомости покійного Дмитра Онищака. На протязі свого життя він також щедро обдаровував інші українські громадські інституції. Відомо, що бл. п. Дмитро Онищак дав на Український Центр при Гарвардському університеті десять тисяч долярів, а п'ять тисяч на місцеву українську католицьку церкву.

Бл. п. Дмитро Онищак

Другі роковини смерти бл. п. Дмитра Онищака дають нагоду пригадати його українській громаді. Народився він у 1901 році у селі Опака біля містечка Любачева у селянській родині. По Визвольних Змаганнях не міг примиритися з відносинами, які панували в Галичині під польською займанщиною і збаламучений вістями про вільне життя у Східній Україні, перейшов Збруч для того, щоб швидко розчаруватися в совєтській дійсності і опинитися у Сибіру. Коли в 1941 році німці зайняли Україну, бл. п. Дмитро Онищак повернувся до дому, де йому не довелося довго перебувати, бо швидко забрали його до Німеччини на примусові роботи. Після закінчення війни він виеміґрував до Америки і оселився в Бриджпорті в стейті Коннектикат. Працював у шпиталі, жив дуже скромно; щадив і вірив, що швидко прийде зміна і він зможе повернутися додому. Був прикладним громадянином, з радістю допомагав громадським та церковним установам, тим більше, що був не одружений і не мав у Америці ніяких свояків. Втративши надію на повернення на Україну й сподіючись на закінчення життьової дороги, він записав своє майно на громаду. Його особливим бажанням було, щоб розвивалася українська громада і українські церкви. Подаровану отцям Василіянам у Бразилії суму виразно призначив на виховання молодих священиків.

Можна подивляти у покійного селянина без вищої освіти, таке велике зрозуміння виховних та наукових справ. Приклад покійного Дмитра Онищака повинен заговорити до всіх наших громадян великим голосом а, зокрема до самітних, які повинні б піти його слідом і свої ощадності залишити своїй рідній громаді, на її потреби, а зокрема на виховні та наукові цілі й установи.

Я. П.

Українська громада в Сан-Франсіско відзначила Свято Державности

28-го січня 1979 року, українська громада Сан Франсіска відзначила 60-ті роковини проголошення Соборности української Держави. Свято відбулося в залі української православної церкви при великій участі української громади всіх трьох віровизнань. Православну громаду репрезентував о. митрат Симон Шумаков, католицьку громаду репрезентував о. д-р Андрій Микита, а баптистську громаду репрезентували два пастори О. Телій та Т. Любович. Для української громади Сан-Франсіско було приємно вітати визначного гостя на Святі Державности, головного предсідника Українського Народного Союзу та представника централі УККА д-ра І. Флиса.

Свято відкрив культурно-освітній референт місцевого УККА п. Л. Лисенко, який надав слово для доповіді інж. Л. Романюку, бувшому учаснику визвольної боротьби та бувшому секретарю Сойму Закарпатської України. В своїй доповіді п. інж. Л. Романюк навів географічне значення України та окреслив її в економічному та політичному аспекті. Далі доповідач пригадав важливі історичні події з окупації Москвою України від царя Петра аж до сьогоднішніх днів. Яскраво схарактеризував визвольну революційну боротьбу 18-20 років та накреслив деякі причини і невдачі тієї боротьби. Закінчив свою доповідь сучасними подіями боротьби українського народу на рідних землях.

Після доповіді виступив з коротким словом предсідник Українського Народного Союзу д-р І. Флис, який склав привіт від централі УККА та від УНСоюзу. У своїй промові д-р І. Флис пригадав, що для нас українців, 22-ге січня те саме, що для американців 4-те липня. Переходячи до сучасного стану в Україні, а саме, до боротьби за людські права, згадуючи багатьох українських борців патріотів,які мучаться в совєтських тюрмах, д-р І. Флис сказав, що ця боротьба за людські права, це є продовження боротьби 18-20 років, через Базар, Крути, УПА аж до сьогоднішніх днів. Промовець також закликав українську еміграцію, об'єднуватися в суспільно-громадських та політичних організаціях, творити сильну фінансову базу, без якої визвольна справа неможлива і лише це скріпить наші сили. Д-р І. Флис висловив велику надію на наше нове молоде покоління, яке стоїть на добрім шляху в дусі національних і соборницьких ідей.

Л. Лисенко повідомив присутніх, що по всіх великих містах митрополії Сан Франсіска були проголошені проклямації про день незалежности української держави, представив проклямацію міста Сан Франсіско, підписану мейором міста Діянною Файнштейн, міста Окланд, підписану мейором Ліонел Вільсоном та міста Сан Хозе, підписану мейором Джанет Грей Гаєс.

В мистецькій частині Свята, Анатолій Гнип прочитав вірш „Епоха розмов", а пані Марія Мельник - „Чужина". Свято закінчилося відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Після одногодинної перерви в цій же залі відбулися річні збори Відділу УККА в Сан Франсіско.

Збори відкрив Голова Відділу УККА І. Цар. На голову Президії був обраний проф. Т. Лукач, а на секретаря — п-і Оксана Сидорак. На почесного члена Президії запрошено предсідника УНСоюзу та представника Централі УККА д-ра І. Флиса

Після переведення всіх формальностей щодо порядку нарад, приступлено до звітів. Першим звітував голова Відділу п. І. Цар, який в своєму звіті підкреслив всі трудноші та перешкоди в праці Відділу, а далі насвітлив діяльність Відділу за звітний час. Найбільша праця була переведена на зовнішнім відтинку, особливо під час дворазового приїзду до Сан Франсіска ген. П. Григоренка. І. Цар підкреслив велику працю при відділі УККА проф. Т. Лукача, який багато допоміг у зв'язках з міськими управами Сан Франсіска, Окланду та Сан Хозе. Звітодавець також наголосив про співпрацю Відділу УККА з Комітетом Поневолених Народів та про участь в нарадах, які влаштовував Державний департамент з цим Комітетом. Далі звітували: скарбник п. Я. Блищак, секретар Е. Черепенко та Р. Кирницький за Контрольну Комісію. Після звітів відбулася жвава дискусія на тему як покращати працю Відділу та притягти молодь до співпраці. Представник Централі УККА і предсідник УНСоюзу д-р І. Флис сказав, що кожна громада в Америці має такі самі проблеми, що і Відділ УККА в Сан Франсіско, але нашим завданням є об'єднувати маси, гуртувати їх при організації та невтомно провадити організаційну працю. Д-р І. Флис висловив своє задоволення з праці Відділу УККА, побажав на майбутнє кращих успіхів, особливо в праці над молоддю.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі, вибрано нову Управу Відділу УККА в Сан Франсіско в такому складі: голова Відділу — п-і Оксана Сидорак, члени Управи: пп. І. Цар, Е. Черепенко, проф. Т. Лукач, д-р О. Верес, О. Кладко та Л. Лисенко.

О. Кейс

Різдвяна „Ялинка" в Йонкерсі

У кінці січня Осередок СУМА ім. 30-го червня в Йонкерсі влаштував, як і кожнорічно, різдвяну „Ялинку" з мистецькою програмою і забавою для дітей і молодшого юнацтва. Підготовою займався і керував програмою головний виховник Осередку Михайло Бурчак і він же започаткував її гарним власним сольоспівом настроєвої різдвяної пісні „Біле Різдво" під акомпаньямент Богдана Лотоцького. Святочну промову виголосив гість із Ню Йорку, голова Осередку СУМА і член Головної управи, Корнель Василик, підкресливши важливість пошанування наших прадавніх традицій, релігійного виховання, плекання рідної мови та національного збереження дітей і молоді.

У короткій сценці учасники вдало відтворили невмирущу, живу українську традицію Свят-вечора на тлі дбайливо удекорованої селянської хати. Добре грали молоді артисти в ролях батька, матері й дітей — Андрій Бурчак, Таня Закотиря, Оксана Уздейчук, Христя Бурчак і Роман Закотиря. Веселий гурт дітей-колядників, які прийшли до хати, співали колядок і віншували господарям зі Святами. Біля великої, прикрашеної і мерехтливо-освітленої ялинки з'явилися три царі з дарами для Дитятка-Ісуса і розпочалися збірні деклямації різдвяних віршів, у яких численно брали участь і найменші, і старші. Всі учасники й присутні на залі діти дістали дарунки з-під ялинки — пакунки з солодощами.

Багато праці вклали у підготову свята батьки дітей — Марія і Василь Закотиря, Люба Бурчак, Степан Шульган, подбавши про одяги, декорації, світло. Свято завершилося щедрим прийняттям для всіх присутніх і великою танцювальною забавою для дітей і юнацтва під музику оркестри „Оксана" Богдана Лотоцького. Простора заля Дому СУМА виповнилася веселощами, гомоном і щирою радістю дітей, для яких батьки й матері не пошкодували праці, часу й коштів.

Наталя Невмержицька

У світлу пам'ять проф. Івана Ґолембйовського

З-поміж рядів нашої повоєнної політичної еміґрації невмолима смерть покликала перед престіл Всевишнього, мабуть, уже останнього із старшого покоління професорів Української Державної Гімназії у Станиславові — св. п. проф. Івана Ґолембйовського.

Св. п. проф. Іван Ґолембйовський

З його відходом у Вічність замкнувся ряд визначних педагогів, що їх погнала у чужі краї далеких континентів найчорніша доба історії нашої Батьківщини, коли самого життя ради велика частина нашої професійної інтеліґенції мусіла покидати свої не раз тяжко здобуті, пости і рятуватись утечою. І спасались тоді втечою не тільки політики, духовники, судді а адвокати — носії професій, що їх окупаційна московсько-большевицька влада в першу чергу вважала загрозливою для свого режиму, але теж учителі-педагоги і виховники нашого молодого покоління, власне ті, що їх поет за їхній скарб уміння навчати наділив скарбом найбільшої любови.

І таких репрезентантів цих великих дарів і скарбів із Станиславівської гімназії вийшла на еміґрацію поважна група, що з неї зі смертю св. п. проф. І. Ґолембйовського мабуть уже ніхто не лишився між живими, бо в ЗСА померли св. п. професори: Юліян Каменецький, д-р Кость Кисілевський, дир. Осип Левицький і дир. д-р Сава Никифоряк; у Канаді — д-р Володимир Бриґідер та в Австралії — д-р Іван Рибчин. Про всіх цих заслужених Покійників, за винятком св. п. проф. І. Ґолембйовського, є поміщені короткі нотатки в гасловій Енциклопедії Українознавства, враз із світлинами декого із них, а про св. п. І. Ґолембйовського знаходимо тільки телеграфічним стилем подану біографію в Альманахові Станиславівської Землі. Бо скромний був Покійник і не любив належного йому признання за його життєві заслуги.

І от власне як вияв вдячности за ті, поетом признані, дар навчання і скарб любови, які в однаковій мірі були притаманні теж св. п. проф. І. Ґолембйовському, а з яких немала часточка припала й авторові цих рядків — його учневі, подається ця посмертна згадка.

* * *

Св. п. проф. Іван Ґолембйовський народився 4-го червня 1896 року в родині Степана і Марії у Жидачеві в Галичині. Публічну школу закінчив у цьому ж місті, а гімназію у Станиславові вже під час І-ої світової війни. Вже 19-річним юнаком почав служити в австрійській армії і в ранзі чотаря брав участь на воєнних російському, румунському й італійському фронтах. На останньому із них весною 1917 року був важко ранений і лікувався у Відні. Там розпочав свої університетські студії клясичної філології. Щойно восени 1918 року повернувся у рідний дім, але тут скоро включився до побудови української державности. Вночі напередодні нашого славного 1-го Листопада — при чинній допомозі і співучасти Жидачівського декана о. Івана Головкевича і пароха села Іванівець о. Івана Щербанюка, які зорганізували своїх молодих парафіян, чотар Ґолембйовський зайняв станиці австрійської жандармерії у Жидачеві і Цуцилівцях і перебрав великі склади військового виряду, зброї й амуніції. Здобувши цей військовий виряд, зорганізував сотню українського війська і в грудні 1918 року вирушив із нею на оборону Львова. У наступі на Львів знову був ранений, лікувався у Станиславові, але вже як виздоровленець працював при військовій („побо ровій") комісії. З весною 1919р., тоді вже як поручник УГА, знову виїхав на фронт у складі 3-ої Бережанської Бриґади і брав участь у всіх боях перед і за Збручем — аж до весни 1920 року.

По закінченні воєнних дій виїхав до Відня і там закінчив свої студії на філософічному факультеті літом 1922 року.

Від осені 1922 року аж до большевицької окупації у 1939 році був професором клясичних мов в Українській Державній Гімназії у Станиславові.

Під час большевицької окупації працював в Обласному Відділі Народної Освіти, а пізніше теж в Інституті Удосконалення Учителів.

В часі німецької окупації був посадником Станиславова в роках 1941-44.

Покинувши рідну землю, перебував у переселенчих таборах в Авґсбурґу, Реґенсбурґу й Ульмі, звідки виїхав до ЗСА в 1950 р. і поселився у Ню Гейвені, Конн., де прожив до дня своєї смерти — 14 жовтня 1978 року.

* * *

Св. п. проф. Ґолембйовський був визначним педагогом у своїй дисципліні не тільки тому, що закінчив Віденський університет, але з-поміж кандидатів до навчання клясичних мов у нашій „Альма Матер" був вибранцем відомого на цілу Галичину і поза нею такого експерта тієї дисципліни, що ним був директор нашої школи сл. п. д-р Микола Сабат. Подібно, як останній, був він дуже вимагаючий, але і справедливий і навчав тих мов — латини і греки — так успішно, що пізніше його учні прозвали свого „клясичного" професора і господаря кляси протягом чотирьох років найменшою літерою грецької абетки — „сіґма".

Крім своєї професійної праці Покійник відзначився своєю широкою суспільно-громадською діяльністю. Належав чи не до усіх тодішніх громадських установ й організацій. Обдарований гарним тенорово-ліричним голосом, співав у хорі „Боян". З любови до молоді був управителем „Селянської Бурси" в роках 1933-39. У школі вчив не тільки т. зв. „мертвих" мов, але вщіплював у молоді серця й уми підстави до корисного життя для свого народу навчанням патріотизму, самодисципліни, почуття відповідальности і сповнювання обов'язків, будучи, співосновником і послідовником учнівської самоуправи, як зрештою робили це всі тодішні в цілому учительському зборі тільки українські незабутні наші професори, які не тільки вчили, але й виховували.

Вершком позапрофесійної дії Покійника на Рідних Землях була його праця на становищі посадника рідного міста, якою він виявив не тільки організаційний хист, але й велике почуття відповідальности і відваги під час жахливого, садистичного терору Крюґерівського Ґестапо. Цей промежуток дії Покійника ждатиме ще окремого опису очевидцями і співучасниками його праці у тих тяжких часах окупації наших земель „найкультурнішим" народом Европи.

Як еміґрант у цій країні Покійник знову присвятився у цілості вихованню нашої молоді у рідному шкільництві. Був першим головою Т-ва „Рідна Школа" у Ню Гейвені, шкільним інспектором та предсідником багатьох матуральних іспитів.

Не можна не згадати прикладної жертвенности Покійника на наші національні потреби, що на них він часто жертвував меценатські суми, як нпр. на ФКУ, і то навіть уже як емерит із своїх менше ніж скромних приходів із Суспільного Забезпечення.

Покійник був глибоко релігійною людиною, вірною своїй УПКЦ-ві, бо за свідченням його шваґерки дир. Любови Данилович він навіть уже поважно хворий, ніколи не пропускав щоденної ранньої Служби Божої, до якої часто сам служив.

Був жонатий від 1922 року з Лукією-Софією Данилович, яка по довгій тяжкій хворобі померла в 1972 році. Подружжя мало єдиного сина Мирона, який згинув вояцькою смертю у рядах Дивізії „Галичина" на Брідських полях Галичини.

Вдячна українська громада Ню Гейвену поховала свого заслуженого співгромадянина на цвинтарі св. Бернарда 17-го жовтня 1978 року, прощаючи його піснею Борців за волю України — „Видиш, брате мій..."

Д-р Михайло Логаза

Хто із колишніх учнів Покійника бажав би причинитися до поставлення скромного пам'ятника на його могилі, пожертви слати на адресу: M. L., 215 Ludden Pkwy, Syracuse, N. Y., 13219.

Д-р А. Жуковський очолив Метрополітальний Від. УККА в Детройті

У суботу, 9-го грудня 1978 року у залі нової будівлі Кредитової кооперативи „Самопоміч" при вулиці Раєн у Воррені, відбулися Загальні Збори Метрополітального Відділу Українського Конґресового Комітету в Детройті.

У присутності 39-ох делеґатів, які репрезентували 26 установ Метрополії, голова інж. Богдан Петріна відкрив наради, якими проводила Президія — д-р Богдан Лончина — предсідник, Анатоль Ромах — секретар. Після ствердження правосильности зборів, секретар А. Ромах відчитав протокол із останніх Загальних Зборів.

Звітування управи розпочав голова інж. Б. Петріна. В ньому він насвітлив діяльність Відділу УККА в часі каденції. Праця була багатогранна, охоплювала аспекти суспільно-політичного життя очолюваної ним громади Метрополії Детройту. Важливішими з них були: репрезентація української громади перед американськими урядовими і політичними чинниками; акції в обороні переслідуваних діячів в Україні; імпозантні відзначування роковин Державности України; „Українська Кімната" при Вейнському університеті; Українські фестивалі, що відбуваються щорічно в центрі Детройту в рамках міжнаціональних фестивалів; моральна і фінансова підтримка українського шкільництва, зокрема Гарвардського Центру; збірка Національного Датку та фінансових засобів на потреби III СКВУ та інші громадські акції більшого і меншого значення. Все те ділося будьто заходами управи Метрополітального Відділу УККА, за його ініціятивою, а коли ходило про одностайний виступ всієї зорганізованої громади Метрополії, тоді дії відбувалися при співпраці другого Відділу УККА — південносхідного Мічіґену. В таких випадках найбільше відчувалося потребу однієї репрезентації.

Письмовий звіт відсутнього із-за недуги секретаря Ф. Липецького відчитав інж. Б. Петріна окремо. Згодом вирішено вислати недужому мґрові Липецькому признання і подяку за віддану довголітню працю для Відділу УККА і громади взагалі.

Про фінансові справи звітував фінансовий референт Іван Лотоцький. Він заподав, що в звітовому часі було 16,874 дол. прибутків, а 13,594 дол. розходів. Прибуток становили надходження: збірка Національного Датку, прибутки з імпрез та принагідні датки і пожертви. Витрати: висилка Національного Датку до Централі УККА, кошти імпрез, членські внески до тих установ, до яких належить Відділ УККА, датки на українознавчі школи, Гарвардський Центр та суспільно-громадські потреби. Збірка на III СКВУ в загальному принесла 1,584 дол.; її в цілості вислано згідно з призначенням.

Про III СКВУ, його перебіг і вислід, інформував присутніх містоголова інж. Василь Колодчин.

З рамени Контрольної комісії звітував її голова інж. Микола Кунинський, стверджуючи в ньому правильність даних, що їх подав фінансовий референт та дбайливе ведення цілого діловодства. Згодом запропонував Зборам уділити абсолюторію уступаючій Управі.

У дискусії над звітами забирали слово: Л. Татух, Я. Сена, Марія Зарицька, мґр О. Сливинський, мґр Рома Дигдало, В. Папіж, М. Мушинський, інж. С. Білий, д-р А. Жуковський. Зокрема порушено збірку Національного Датку. Після IX Конґресу УККА збірка Національного Датку в багатьох громадах, а в Детройті зокрема, різко зменшилася. Тепер починає збільшуватися. Залежно від дій Централі УККА та активности збирачів вона може осягнути рівень з-перед IX Конґресу. Є ознаки, що на терені Детройту вона цей рівень осягне.

На пропозицію Номінаційної комісії до нової Управи обрано: д-р Антін Жуковський — голова, інж. Василь Колодчин, мґр Олена Лісківська, інж. Олекса Серафин — містоголови, Михайло Віфорек — секретар англ., Василь Папіж — кореспонденційний і референт преси, Іван Лотоцький — касир, Ярослав Базюк — фінансовий референт, Зенон Василькевич — референт збірки Національного Датку, Емілія Запорожець і проф. Стефан Віхар — зовнішні зв'язки. Тетяна Назаренко — шкільництво і виховання, Марія Зарицька і Любомир Татух — референти Комітету Оборони Переслідуваних в Україні, Стефан Щуровський — референт суспільної опіки, д-р Михайло Кахнікевич і д-р Ярослав Савка — члени Управи. Контрольна комісія: інж. Богдан Петріна, Михайло Мушинський і д-р Богдан Лончина. Громадський суд: Володимир Дідик, д-р Іван Гришко та інж. Микола Кунинський.

Під кінець нарад запрошено до слова новообраного голову д-ра А. Жуковського. Промовляючи, він з'ясував свій погляд на майбутню діяльність його як голови, та новообраної Управи. Його засадничим завданням він уважає заходи для об'єднання обох відділів УККА — Метрополітального і південносхіднього Мічіґену в один репрезентативний центр української громади Метрополії Детройту. Він вірить, що при добрій волі обох сторін, об'єднання буде завершене. Та поки це станеться новообрана управа повинна поширити і пожвавити збірку Національного Датку, щоб нею охопити максимум нашого громадянства; поширити зв'язки з урядовими та науковими американськими колами; подбати про відповідне українське представництво в стейтових відділах обох партій — демократичної і республіканської; зорганізувати Українське Інформаційне Бюро в Детройті; включувати до громадської праці інтелектуалів з тут народженого покоління; в погодженні з Головною Управою Комітету Оборони Переслідуваних в Україні охопити постійною допомогою бодай кількох родин арештованих діячів в Україні; поширити допомогу українознавчим школам.

Намічений д-ром А. Жуковським проєкт майбутньої діяльности Метрополітального Відділу УККА присутні прийняли з повним вдоволенням. Д-р Антін Жуковський відомий не лише в Детройті, але широким колам українського суспільства в ЗСА з його динамічної діяльности ще в Норт Дакоті, а також із ДЦ УНР, де виявив себе послідовним оборонцем демократичних засад в Українській Національній Раді. Відомий також із його зв'язків у Вашінґтоні, про що ясно вказав факт — участь генерала Самуїла Яскілки, кол. заст. головного команданта американського Марінс, на відзначенні 60-річчя Української Державности в Детройті в січні 1978, як головного промовця. Все разом зреасумоване дає підставу вірити, що новообрана Управа зреалізує свої намічені пляни. **В. П.**

Д-р М. Драган доповідав на Міжнародному Конгресі Антропології і Етнографії в Індії

Д-р Мирослав Драган (зліва) під час Міжнародного Конгресу Антропології та Етнографії.

Років чотири тому група лікарів та медсестер з Метрополітального Відділу УЛТПА очолюваного д-ром М. Драганом переводила серед українців пробу крови. Зібрано біля 1,200 прібок і при цій нагоді міряно всім тиск крови.

У той час Метрополітальний Відділ призначив понад 1,000 долярів на закуп відповідних дослідних сироваток. Праця над розподілом груп крови проходила поволі та не була легкою. Нарешті вона завершилась вислідами, котрі перевищили сподівання самих її ініціяторів. Лише лікарських сил над тими дослідами не вистачало, тому до співпраці запрошено професора математика з Стейтового Технологічного Інституту в Ню Джерзі д-ра Романа Воронку. Співавторкою праці та головним її мотором стала мгр Стефанія Король з Детройту. Необхідним також виявились допомога, праця і знання мгра Дражньовського з Державної Медичної Бібліотеки у Вашінгтоні.

Праця наших науковців виявила низку цікавих спостережень, а саме: 1) Перше в світі товариство вивчення груп крови (іммуногематології) постало в 1926 році у Харкові. 2) Перший у світі іммуногаматологічний журнал п. з. „Бюлетені Постійної Комісії Вивчення Груп Крови" почав бути друкованим у Харкові в 1928 році та виходив в українській, англійській та німецькій мові. Ще досьогодні живе в Ню Джерзі один з трійці найславніших науковців цієї ділянки д-р Філіп Левін, який дописував 50 років тому до Бюлетенів, які друкувалися в Харкові, тому, що тут в Америці ще не існував відповідний на цю тему часопис.

Одначе, найважливіші висновки з праці про групи крови то це, що українці та баски — це найдавніші люди Европи. Обидві ці національні групи — одна велика, а друга маленька — мають найбільше з усіх народів у світі Рг негативних ознак в їхній крові. Вже давно признаний та неоспорюваний є факт, що Рг негативні властивості (групи) крови — це найстарша генетична прикмета модерної людини (homo sapiens, sapiens), що незмінно передається з покоління в покоління.

У міжчасі від 1973 року чимраз більше поширюється та набирає признання теорія, що північні береги Чорного моря, себто сьогоднішня Україна, це колиска інтелекту: модерної людини зі здібностями абстрактного думання. Ці висновки поширює школа американських антропологів із Чікагського університету під проводом одного з визначніших антропологів — Р. Клейна. Свої твердження вони спирають на аналізі археологічних знахідок в Україні, що їх відкрито в останніх 30 роках.

Праця українських науковців над групами крови далі підтримує твердження антропологів із Чікаго, і тому авторів цієї праці запрошено на X Міжнародний Конгрес Антропології і Етнографії в Ню Делі, що відбувався від 11-го до 21-го грудня ц. р. Цей Конгрес відбувається лише раз на п'ять років кожного разу в іншій державі. У ньому звичайно бере участь 2 до 3 тисяч науковців із цілого світу, а цього року до Індії прибуло коло 900 науковців із ЗСА. З огляду на велике число учасників цьогорічні засідання відбувалися у різних містах Індії. Тільки головне засідання відбувалося у Ню Делі, де на доповідь запрошено авторів праці, які доказують старинне походження українців, виявлене також баданням груп крови.

Із огляду на важливість справи для загально-людського знання, а також нашої національної ідентичности, участь д-ра Мирослава Драгана з доповіддю на цьому Конгресі в Ню Делі, була частинно підтримана грошовою допомогою з Наукового Товариства ім. Шевченка та жертвенністю членства УЛТПА.

Доповідь д-ра Драгана під заголовком „Distributian of Blood Group Antigens Amony Ukrainians", тобто підсумки праці д-ра Драгана, д-ра Воронки і мгра Короля, викликали таке зацікавлення, що д-р Драган виголосив її аж двічі, на двох окремих сесіях.

Варто пригадати, що автори праці доповідали та ділились з нашим громадянством висновками своєї праці, 25-го листопада в Українському Інституті Америки під час наукового Конгресу з нагоди 30-річчя НТШ.

Н. Н.

РОЛЯ І ЗАВДАННЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

покликань у контакті і з поміччю нашого молодого священства. Прерогативою членства в організації повинна бути участь, або закінчення української школи. Ми повинні викликати пошану до української мови, культури, походження і вказувати на користі, які з цього випливають. Нашим завданням є започаткувати і піддержувати акції оборони політичних в'язнів, помагати студентським організаціям. До недалекої події офіційного 1000-річчя хрищення України ми повинні наполягати на спільні святкування цього великого Ювілею всіма українськими віровизнаннями.

Завданням великого значення є взяти на себе обов'язок приєднування неорганізованої молоді до українських середовищ. Для цього найкраще створити координаційний центр усіх молодечих організацій, який опрацьовував би відповідну програму, організував фонди, підготовляв кадри. Нам треба спільно творити пригожі обставини й атмосферу для українських подруж (забави, зустрічі, прогулянки, табори, спільні культурні вияви тощо).

Та найголовнішим, я б сказав, завданням є закріпити в усієї української молоді молоді почуття єдности, любови себе і свого, шляхетної гордости зі свого походження і своєї культури, бажання гартуватися, взаємно собі допомагати й творити, творити для себе й людства.

Не можна виграти бою втечею. Ніхто за нас боротися не буде. Переможуть звичайно ті, які мають відвагу і які вірять у своє святе діло. Отож, слово, молоді друзі, за нами.

У Родезії ліві партизани збили цивільний літак, вбиваючи 59 осіб

Солсбері. — Родезійські урядові чинники твердять, що негритянські ліві партизани із т. зв. „Патріотичного Фронту" у понеділок, 12-го лютого, ракетами збили цивільний пасажирський літак, який летів з міста Каріба до Солсбері, вбиваючи всіх пасажирів і залогу, тобто 59 осіб.

Це вже другий раз за останніх п'ять місяців, що негритянські партизани збили цивільний пасажирський літак, бо 3-го вересня минулого року члени „Патріотичного Фронту" збили інший літак, який теж летів до Солсбері. Тоді із 58-ох пасажирів 38 згинуло, коли літак впав, а 10-ох інших чорні партизани вбили. Іншим пощастило втекти. У вересні Джошуа Нкомо, один з лідерів „Патріотичного Фронту", признав, що це його повстанці, які боряться проти „тимчасового родезійського уряду, збили літак, але твердив, що літак перевозив вояків і військове устаткування.

Минулого понеділка прем'єр Іян Смит, який очолює „тимчасовий" уряд, до якого входять теж лідери поміркованих фракцій чорної більшости тієї африканської країни, заявив, що акції марксистських партизанів — це не жадна боротьба за визволення, як твердять лідери повстанців, а тільки терористична діяльність, бо „тимчасовий" уряд зобов'язався довести до перебрання влади чорною більшістю, але мирним і легальним шляхом.

День пізніше, тобто у вівторок, 13-го лютого, Джошуа Нкомо підтвердив, що це його партизани збили літак, бо, мовляв, він був військово-транспортним, а не цивільним.

Натомість прем'єр Смит і негритянські члени „тимчасового" уряду, відвідавши місце, де збито літак, заявили, що родезійські збройні сили „помстяться на терористах" і на сусідніх негритянських державах, які дають притулок цим терористам. Смит теж гостро скритикував уряди Британії та ЗСА, що досі відмовляються визнати „тимчасовий" уряд, вимагаючи включення до нього представників „Патріотичного Фронту", що, на думку Смита, заохочує партизанів до дальшої терористичної діяльности.

Вечір Т-ва Бджолярів

До повені потрібних і непотрібних імпрез, читачам „Свободи" треба додати про ще одну імпрезу, на якій наш земляк роджений у Канаді, проф. університету стейту Міннесоти у Сейнт Полл, відограв важливу ролю головного промовця. Цей земляк — це д-р Василь Фургала; він очолює департамент ентомології, риболовлі і життя диких тварин. Говорить дуже слабо по-українськи. Звик він казати: „Не моя вина, мої брати говорять краще".

Товариство Бджолярів двох повітів стейту Ілліной, Кук і Дюпейдж, яке існує вже 58 років, має щороку бенкет сполучений з докладами визначних учених із ділянки бджільництва.

Цікаво, що д-р Михайло Гайдак, покійний вже експерт годівлі бджіл в тому ж університеті Міннесоти займав катедру, що її тепер очолює новий українець. Д-р Гайдак теж кореспондент „Юкреніян Віклі", довгі роки провадив досліди над недугами нджіл, або їх паразитами. Він так був залюблений у бджолах, що у своїх дослідах, замкнувшись у ляборатрорії, пив лише мед, бо хотів прослідити як протягом цілого тижня прохарчовуючись тільки медом буде держатися людський організм. Він хотів ще один тиждень далі жити тільки медом, бо добре себе почував, але товариші праці в університеті, перемовили його перестати, бо його тижневий досвід дав вже потрібні наукові досягнення.

Треба ще додати, що бл. п. д-р О. Грановський очолював довгі роки катедру ентомології університету Міннесоти.

Українці відомі фанатики годівлі бджіл. Вислужені козаки, які вже не могли брати участи у козацьких походах йшли в степ, де у різних балках, чи байраках будували зимовики, орали і сіяли та обов'язково садили сад і закладали пасіку. У той час бджільництво провадилося примітивним способом, але меду було досить, бо не було шкідників живих і рослинних. Єдиним шкідником пасіки був тоді медвідь, а ліком на нього був лук або стрільба.

На Західній Україні розвивалось бджільництво по наших приходствах, бо бджоли потребують опіки, а на опіку потрібно часу, що його могли знайти наші священики. У Львові існувала кооператива „Рій", головою якої був інж. Боровський, великий приятель і знаток бджільництва; він живе тепер у Канаді.

На вечір і бенкет американських бджолярів запросив мене союзовець Сильвестер Мацкевич, який довгі роки належить до Т-ва Бджолярів і займається бджільництвом. Він має біля сотні вуліїв по різних фармах стейту Індіяна, бере участь у житті бджіл і бджолярів. Сам він родом з Полісся, належав до кооперативи „Рій" у Львові, купував там вощину, рамки і інше приладдя. Він розповідав, що на Поліссю спочатку мав вулії у дуплах дерев, що для бджіл було дуже добре, але не для бджолярів, бо не було доброго доступу, щоби як треба кермувати працею бджіл.

У бджолярській господарці найважливішою справою є охоронити бджоли від шкідників. Є різні закони у різних стейтах, є різні ради і поради як це робити, — говорив промовець. Є також закони, які не дозволяють переносити бджоли з одного стейту до другого, є вимоги „фуд енд дроб" Адміністрації відносно продукції меду, щоби охороняти людський організм не раз занечищеним медом.

Не лише людина, але й бджола може занедужати. Науковці стейтів і університетів є поділені на дві категорії; одна каже, що занечищені вулії або, якщо на них напали шкідники треба палити. Друга каже, що нищення загрожених вогнем бджіл, не розв'язує проблеми хворіб бджіл. Вона дораджує лікування чи терапію при допомозі хемічних речовин, бо наука не хоче і не може цілком знищити бджоли, вона хоче лише обнизити шкоду. Наука термотерапії є на доброму шляху до нових винаходів скроплювання (фумігації), що їх добре фінансує федеральний і стейтовий уряди і які розв'яжуть проблему вповні.

Вечір був веселий, тостмайстер переплітав його розповіддю дотепів.

Відбувся вибір і інсталяція нового уряду та бенкет. Було нас шістьох українців.

Що українці люблять бджіл і навпаки, свідчить те, що я побачив минулого літа в Лігайтоні на Оселі Ольжича. Михайло Хомин секретар Відділу УНСоюзу ім. Ольжича у Філядельфії завів собі пасіку. Він тепер живе у Лігайтоні, де й показав мені свою пасіку. Він також мав клопіт з недугами бджіл, але вилікував їх та вирощує і продає найкращий мед у Лігай Веллі.

Біля пасіки Хомина інший наш краянин теж завів пасіку. Бджоли кусають, але, хоч нас там було кілька осіб, вони були „чемні", бо пізнали „Гу із Гу".

Степан Куропась

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Філядельфія відзначила „День Української Самостійности" в Міському Ратуші

Джозеф А. ЛяСаля, репрезентант міста й голова Департаметну Торгівлі міського уряду Філядельфії, передає Проклямацію посадника міста, Френка Л. Різза, проголошуючи понеділок, 22-го січня 1979 р., „Днем Української Незалежности" у місті Філядельфії, — голові Відділу УККА проф. д-рові Петрові Стерчові. Інші приявні: о. крилошанин Тома Бариляк, ред. Володимир Біляїв від Державного Центру УНР в екзилі, пані Стефанія Вовчок, касир СУК „Провидіння", та о. митрат Степан Біляк.

Філядельфія. (В-УККА). — Біля сотні чолових українських громадян і шкільної молоді відзначили тут День Української Самостійности й Соборности у великій залі для прийнять посадника міста в п'ятницю, 19-го січня 1979 р., урочистим врученням Проклямації посадника Френка Л. Різза українцям міста братньої любови на руки голови Відділу УККА проф. д-ра Петра Стерча. Посадника заступав Джозеф А. ЛяСаля, репрезентант міста й голова Департаменту Торгівлі Міського Уряду, який передав привіт від посадника з побажаннями скорого здобуття можливостей користати з усіх тих вольностей, що були проголошені в Четвертому Універсалі Української Центральної Ради в Києві 22-го січня 1918 р.

Голова Відділу УККА подякував посадникові Різові за видання Проклямації та Джозефові ЛяСалі й іншим урядовцям міського уряду, присутнім на урочистостях, за їхню моральну допомогу для української справи й поінформував про стан нестерпної тиранії в Україні, що її створили московсько-комуністичні імперіялісти. Поруч ЛяСалі й П. Стерча, при головному столі були представники української католицької та православної церков, о. крилошанин Тома Бариляк і о. митрат Степан Біляк, а також ред. Володимир Біляїв від Державного Центру УНР в екзилі та пані Степанія Вовчок від СУК „Провидіння."

Президент Манор коледжу, сестра Миріям-Клер, ЧСВВ, в супроводі сестер Надії та Антонії, деканок для академічних і студентських справ, як і інші Сестри Василіянки з дітьми українських парохіяльних шкіл, як і в попередніх роках, взяли участь у цій урочистості. Проф. д-р Наталія Пазуняк, репрезентувала СФУЖО, Михайло Ковальчин українські ветеранські організації, мгр Уляна Мазуркевич Комітет Оборони Прав України ім. Валентина Мороза, Дзвінка Швед Українську Лігу проти зneславлення українського імени, Ярослав Федорійчук Осередок СУМ (в супрводі сумівців), Володимир Повзанюк Відділ ООЧСУ, мгр Володимир Яців, Відділ ОДВУ, пані Віра Андрейчик Товариство Дружин Інженерів.

Крім вище названих, участь взяли ще члени Управи Відділу УККА, зокрема інж. Михайло Нич і мгр Іван Скочиляс, заступники голови, Мирон Баранецький, секретар, мгр Ірена Скульська, мгр Василь Колінко та інші. Мгр Ірена Скульська, Орися Гевка, Віра Андрейчик і мгр Уляна Мазуркевич приготовили перекуски для шкільної дітвори по закінченні урочистої програми.

Новорічна зустріч в Озон Парку

Відділ УККА Центрального Квінсу в Озон Парку вже вдруге цього року влаштував Новорічну Зустріч. Зустріч була вдала. Святкування відбулося, 31-го грудня м.р., розпочавшись о год. 9-ій вечора, у церковній залі. Зустріч відкрив голова Відділу УККА Василь Босак. Він привітав о. крилошанина Л. Мудрого, його матір та преставників усіх місцевих та довколишніх товариств, організацій, парохіян та гостей. З черги він попросив о. крилошанина провести молитву. Опісля о. крилошанин заінтонував нашу найстаршу коляду „Бог Предвічний", яку за ним підхопили всі присутні. Відтак В. Босак передав провадження програмою голові місцевого Відділу ООЧСУ М. Вітенкові. Перебираючи провід, М. Вітенко привітав присутніх від 51-го Відділу ООЧСУ та від себе особисто, та розпочав програму вечора, заявляючи, що з огляду на несподівану смерть митрополита сл. п. Йосифа Шмондюка, та проголошену УКЦерквою жалобу — забави з танцями не буде. Опісля він зарядив коротку перерву, даючи змогу гостям підкріпитися стравами, що їх приготовили членкині СУА під проводом їхньої голови п-і Юркевич та п-і Квасній.

Після перерви, програму продовжувано дальше. Попрошений до слова голова Відділу Т-ва за Патріярхат УПКЦеркви Роман Крупка в своєму слові розповів як порізних країнах і в Україні зустрічають Новий Рік. Колись в Україні, розповідав Р. Крупка, — обходили його дуже святочно, церковними відправами, складанням собі побажань, як рівнож засіванням по домах пшеницею чи житом. Українці тут на поселенні продовжують давню традицію і пристосовуючись до обставин країн свого поселення Новий Рік святочно обходять також в ніч з 31-го січня. Кінчаючи, побажав усім Василям, всього найкращого.

З черги М. Вітенко попросив до слова від англомовної української групи П. Крука, що в українській мові склав привіт та новорічні побажання. Зближаючись до закінчення програми, М. Вітенко привітав знаного і любленого письменника-гумориста Івана Керницького „Ікера", а за ним присутні привітали його аплявзами. Дальше слідували його дві гуморески; одну відчитала відома публіці з минулого року п-і З. Левицька, а другу сам автор І. Керницький. Обидві гуморески пристосовані до святочного часу, заторкували не лише обставини самого Озон Парку, але й цілої Нюйоркської Метрополії. Гумор і сатира п. Ікера зі знаним панством Татухами з Бібрецького повіту, були неперевершені, тож і не дивниця, що присутні прийняли їх невгаваючими оплесками.

На цьому закінчено програму вечора. М. Вітенко, подякувавши виконавцям, прохав гостей розважаючись очікувати на 12-ту годину — Новий Рік.

І врешті 1979 Рік. Присутні складали собі взаємно побажання й були задоволені, що могли дружньо та в рідному середовищі зустрінути Новий Рік, а Відділ УККА в Озон Парку, як патрон цього свята, може похвалитися новим успіхом, дохід бо з цієї імпрези 544 доляри призначено: на Патріярший Фонд 274 долярів і на місцеву Школу Українознавства — 274 доляри.

В.З.

Відбувся XIII Загальний Збір Т-ва кол. Вояків УПА

У Торонті, в Домі кредитової кооперативи „Будучість" у суботу, 2-го грудня 1978 року відбувся XIII Загальний Збір членів Т-ва колишніх вояків УПА в Канаді, яким закінчено чергову чотирирічну ділову каденцію, а разом з тим 27-ий рік існування і праці Товариства. В загальному зборі взяло участь 21 членів і делегатів відділів Товариства, які розпоряджали разом 38 мандатами, та 10 гостей, представників інших організацій.

Загальний Збір відкрив о год. 1-ій по полудні голова Т-ва Микола Кулик, вітаючи всіх присутніх. На його заклик, учасники Загального Збору вставанням з місць і хвилиною мовчанки вшанували славну пам'ять Головного Командира УПА ген. Романа Шухевича-Чупринки і Голови Проводу ОУН Степана Бандери та всіх поляглих воїнів УПА, ОУН і збройного підпілля і тих членів Товариства к. в. УПА в Канаді, які відійшли у вічність на протязі минулої каденції; це були св. п. Володимир Марчук-Листок, Іван Чурма-Вуйко, Іван Козак-Борис і Ярослав Грицай-Чорнота; вшановано теж пам'ять членів Т-ва к. в. УПА в ЗСА, які померли в останніх двох роках: св. п. Андрій Молин-Мак, Володимир Хома-Карло і Володимир Камінський-Змагун.

Дальшими нарадами проводила президія в складі: Богдан Мороз (з Бофало) — голова і Василь Дідюк — секретар. Як почесних членів попрошено до президії: д-ра Романа Малащука, президента Світового Українського Визвольного Фронту, ред. Іллю Дмитрова з Великобританії та Михайла Магуса, представника КУ Об'єднання к. в. УПА в Канаді.

Загальний Збір вітали: д-р Р. Малащук від Президії СУВФ, ред. І. Дмитрів від ОУВФ у Великій Британії, Б. Мороз від ГУ Т-ва к. в. УПА в ЗСА, д-р А. Бедрій від редакції „Гомону України", М. Мігус від КУ і Станиці Об'єднання к. в. УПА в Торонті, ред. В. Дідюк від ГУ ЛВУ, О. Кокіль від відділу Т-ва к. в. УПА і ОУВФ в Едмонтоні. Письмові привітання надіслали: Президія СУВФ, Станиця вояків УПА в Австралії, КУ СУМ в Канаді, дирекція в-ва с-ки „Гомін України", КУ Об'єднання к. в. УПА в Канаді і Станиця в Торонті, п-во Н. і К. Ґоляші з Чікаґо, та відділи Т-ва к. в. УПА в Едмонтоні і Вінніпеґу.

По виборі комісій та відчитанні і прийнятті протоколу з XII Загального Збору 14-го грудня 1974 року, присутні вислухали вичерпних звітів з праці у минулій чотирирічній каденції: голови Т-ва Миколи Кулика, секретаря Миколи Кошика, референта фінансового та видавничих справ Володимира Макара (два окремі звіти), допомогового референта Степана Котельця і референта зв'язків Василя Дідюка. За Товариський суд звітував Віктор Новак, За Контрольну комісію Микола Ніновський. Короткі звіти зі своєї праці склали відділи Т-ва в Едмонтоні (звітував О. Кокіль) та у Вінніпеґу.

По живій і діловій дискусії, Загальний Збір уділив абсолюторію уступаючим керівним органам Товариства. Дуже цінну доповідь про теперішню ситуацію в Україні і наші завдання за кордоном сказав головний редактор „Гомону України" д-р Анатоль Бедрій.

На внесення Номінаційної комісії, очоленої Миколою Служалою, Загальний Збір обрав нові керівні органи Товариства на чергову трьохрічну каденцію (1978-1981) у такому складі:

Головна Управа: Микола Кулик — голова, Микола Кошик — заступник голови і організаційний референт, Василь Дідюк — секретар, І. Р. Юрко — фінансовий референт, Степан Котелець — референт суспільної опіки, Володимир Макар — референт видань і пресово-інформаційний, Володимир Бамбурак — референт господарський і прапороносець, Микола Служала — референт кольпортажі видань, з помічниками: Юрій Рибський, Марія Сивак, Михайло Кулик і Ол. Хмара; позамісцеві члени ГУ: Юрій Гузар (Монтреаль), Осип Кокіль (Едмонтон), Іван Вапляк (Вінніпеґ). Контрольна комісія: Микола Ніновський, Іван Ключковський (Ошава), Микола Коцур; Товариський суд: Петро Мицак (Віндсор), Віктор Новак (Ватерлю), Андрій Маречко (Торонто).

В „Різному" забирали слово, вітаючи новообрану Головну Управу, висловлюючи цінні думки стосовано її завдань і дальшої праці, д-р Р. Малащук, ред. І. Дмитрів, Б. Мороз, д-р А. Бедрій, П. Мицак, М. Федак та інші. Окремо порушено справу спільної упівської комбатанської організації.

По заключному слові голови Загального Збору Б. Мороза, який перевів зразково наради, та новообраного голови Т-ва Миколи Кулика, Загальний Збір закінчено о год. 6:20 вечора відспіванням „Не пора".

По Загальному Зборі відбулася у тій же залі спільна вечеря при участі 35 учасників нарад — членів, делегатів і представників організацій, яка пройшла в милій дружній атмосфері. Під час вечері зібрано підписи всіх присутніх, на картці з привітанням для голови відділу Т-ва к. в. УПА в Монтреалі друга Андрія Дольницького, який лежить хворий у шпиталі, з побажанням швидкого повороту до здоров'я. З'їзд ухвалив ряд резолюцій і постанов та зробив оцінку актуального стану міжнародної і внутрішньої української ситуації.

В. Дідюк

Українське радіоінтерв'ю в Олбані

У зв'язку зі Січневими Роковинами, що їх від кількох літ уладжує Окружний Комітет Відділів УККА Олбанської округи у Стейтовій Леґіслятурі в Олбані співробітник олбанської радіостанції ВКв.БК, (хвиля 1300) Білл Едвардсон, запропонував відбути безкоштовно українське радіоінтерв'ю („ток-шов"), що відбулося 25-го січня ц. р. від год. 9:30 до 10:30 ранку.

Від Окр. Комітету УККА взяли участь: мгр Тетяна Дурбак і мгр Володимир Літинський. Б. Едвардсон поставив питання про Січневі Роковини, діяльність УККА, про релігійні справи, як українці ставляться до нового Папи, про українську мову, про сучасний стан в Україні, про дисидентів, вкінці, які є визначні американці українського походження? Згадані співучасники радіоінтерв'ю старалися задовільно відповісти на подані питання, одначе не було часу основно їх всіх пояснити. Б. Едвардсон був в Одесі та в Криму, звідки виніс позитивні враження.

Потім деякі українці й американці телефонічно доповнювали деякі інформації, ставили питання. Це доказ зацікавлення українськими проблемами.

Білл Едвардсон був вдоволений першим українським радіоінтерв'ю, і виявив охоту відбувати його щокілька місяців. Він дивувався, чому про Україну так мало вісток у пресі, радіо й телевізії?

Одначе, треба наперед заповісти у пресі, українській і американській, щоб усі зацікавлені могли слухати й потім телефонувати зі своїми заввагами чи запитами. Рання година незручна для працюючих, треба старатися перенести її на вечір, або н суботу чи неділю.

І. Дурбак

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

В Україні нищать церкви...

(Закінчення зі стор. 1)

вісти крім людей, які виконували цей грабунок.

Цей епізод, який я приклав до цієї заяви, був тільки початком грабунків у нашій області. Правда, хто чинить грабунки і розбій над церквами до цього часу — невідомо, але віруючі наших областей з жахом пам'ятають про нічні грабунки церков. Віруючі деяких міст і сіл виставили охорони, але позбавлені допомоги від місцевих урядів, ці охорони — безуспішні. Розбій над церквами продовжується. Деякі робітники міліції роблять зусилля, щоб запобігти грабункам, але вищепоставлені урядники, які повинні допомогти, настроєні атеїстично, не дають їм відповідної допомоги і їх зусилля залишаються даремні.

Тільки за місяць травень біжучого року було пограбовано п'ять церков, у тому числі і в нашому Перемишлянському районі.

І, як правило, грабителі забирають речі церковні, дорогоцінності, дорогоцінні ікони, а що залишається — знищують і глумляться над святощами з властивою для атеїстів люттю.

У зв'язку з продовженням грабунків церков і безсиллям запобігти цим погромам церков місцевими компетентними органами, вважаю своїм обов'язком християнина і громадянина звернутися до Вас, Генеральний прокуроре, за допомогою — відповідно розібратися і запобігти грабункам церков.

28 червня 1976

Кобрин В. А.

Виписка з протоколу ч. 15 засідання заводського комітету профспілки ЛЗТУ ПО „Електрон" з 23 травня 1975 року

Розглядали особисту справу контролера ВТК тов. Кобрина В.

У цьому питанні виступав голова місткому ВТК (Відділ технічного контролю) тов. Жердев Н. І. Він з'ясував членам завкому, що 4 травня 1975 року, тов. Кобрин В. А. свідомо не вийшов на роботу: про це докладно написав у записці майстер зміни начальникові БЦК цеху ч. 06 тов. Броницькому В. У. Той, в свою чергу, написав докладну записку начальникові ВТК заводу тов. Корякіну Н. Я. Це питання було розглянуте на засіданні місцевого комітету ВТК: рішено апелювати перед заводським комітетом профспілки про звільнення тов. Кобрина В. А. за зумисний невихід на роботу.

Тов. Броницький В. У., начальник БЦК цеху ч. 06, добре знаючи тов. Кобрина В. А. особисто попередив його, що 4 травня — день праці. Але він таки на роботу не вийшов, викручуючись вигадками.

Тов. Кобрин В. А.: У квітні 1975 року, згідно з постановою Ради Міністрів 4 травня проголошено працюючим днем, а години праці зараховуються до професійної відпустки. Мені невідомо, чому Великдень у цьому році проголошено робочим днем. Знаючи, що на заводі дуже багато віруючих, адміністрація не порадившись з робітниками, проголосила 4 травня робочим днем, щоб пригнітити сумління віруючих. Було дуже багато незадоволених християн. Наприклад, 29 і 30 квітня дві зміни відпустили, буцім то не було корпусів. Якщо йдеться про мене, то я знав, що все це робиться з метою змусити працювати на Великдень. Думаю, що дирекція могла відмінити постанову Ради Міністрів і залишити 4 травня вихідним днем. Я не міг діяти проти власного сумління і тому на роботу не вийшов.

Питання тов. Малкіна А. І., начальника відділу кадрів: мене цікавить, чи знаєте ви трудове законодавство?

Відповідь тов. Кобрина В. А.: Законодавство я знаю, як знаю теж і те, що воно не для віруючих. Уряд дискримінує християн. Я не пішов проти своєї віри, а уряд не йде на зустріч віруючим.

Тов. Родич П. І.: Я бачу, він все чудово розуміє... Це вже політичний підхід до справи. Він просто не хотів внести своєї лепти в державну справу.

Тов. Нерущев Н. Ф., юридичний консултант заводу: Я вислухав вашу сповідь з великою терпеливістю. Ви наче людина середньовіччя. Треба тільки дивуватись, таж ви закінчили технікум. Це, що ви говорите, — антирадянська пропаґанда. Люди, які порушують радянські закони антирадянською діяльністю, є ворогами народу. На таких людей шкода витрачати державні гроші. Хочете вірити в Бога — вірте, але аґітації не ведіть. Пропоную звільнити тов. Кобрина В. А. з заводу за умисний невихід на роботу.

Тов. Малкін А. І.: Мені взагалі незрозуміло, де ми набрались антирадянщини. Адже вам лише 37 років і народилися ви вже за радянської влади. Ми йдемо правильним шляхом і нам з вами не по дорозі. Ви навмиєне не вийшли 4 травня на роботу з метою зірвати робочий день. Я пропоную звільнити тов. Кобрина В. А. за статтею 40 т. 4 КЗоТ/ Кодекс законів про працю/.

Тов. Поплавський А. А.: Я вперше чую таку аґітацію і повністю підтримую пропозицію звільнити тов. Кобрина В. А. за прогул.

Тов. Мелик-Пашаєва Н. М.: Я вам щиро кажу, що робітники на машино-брусковій дільниці дійсно були незадоволені коли 4 травня проголошено робочим днем, але коли майстер вияснив чому це зроблено, вони зрозуміли і всі, як один, вийшли на роботу. Була пропозиція звільнити вас за прогул і дійсно, якщо ви не зумієте поєднати свою віру з трудовою дисципліною, перед вами, звичайно, багато неприємностей у майбутньому.

Тов. Смоктій І. А., заступник предсідника заводського комітету: Тов. Кобрин В. А. я слухаю вас і дивуюся — звідки у вас такі настрої? Я в релігії погано визнаюся, але чув, що вона не забороняє працювати. Як пояснити вашу поведінку? Ви навмисне не вийшли на роботу і ми повинні покарати вас. Товариші, члени заводського комітету, я підтримую пропозицію про звільнення тов. Кобрина В. А. за злобний невихід на працю за статтею 40 ч.4

Рішено: Дати адміністрації заводу згоду на звільнення контролера ВТК Кобрина Василя Антоновича за умисний невихід на працю за статтею 40 т.4 КЗоТ.

Предсідник заводського комітету М. Гнус

ДОПОВНЕННЯ ДО „СІЧНЕВІ РОКОВИН В ОЛБАНІ"

В дописі „Січневі роковини у Стейтовій Леґіслятурі в Олбані („Свобода" ч.23 з 31.I.79) пропущено в поспіху прізвище голови Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи, Ярослава Кушніра, що вложив найбільше праці в підготову й переведення цього відзначення, одначе із-за своєї скромности ані не відкривав, ані не замикав імпрези.

І. Д.

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ у РИМІ

X ВАКАЦІЙНИЙ КУРС

14-го червня до 15-го липня 1979 р.

Рамова тема: „Україна в XX ст." Інформації:

Prof. Wasyl Lew, 95-26 92nd St., Ozone Park, N.Y. 11416

Ділимося сумною вісткою з Українськими Комбатантами і Українським Громадянством, що 15-го лютого 1979 року, відійшов у Вічність

сл. п. Ген.-Штабу, Генерал Полковник

ПАВЛО ШАНДРУК

Головнокомандуючий Української Національної Армії.

ПОХОРОН — в понеділок, 19 лютого 1979 р., о год. 8:30 ранку в тому ж похоронному заведенні, опісля, о год. 10-ій ранку, в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія, в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

———

Достойній Дружині і Родині Покійного, висловлюємо наші глибокі співчуття.

Крайова Управа
Б-ва кол. Вояків 1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в ЗСА

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 16-го лютого 1979 р. по тяжкій недузі відійшов у Вічність на 79-му р. життя наш Найдорожчий Брат, Вуйко, Шваґер і Кузин

бл. п.

ІГНАТ КАМЯНКА

нар. 31-го січня 1900 р. в Синевідську Вижнім, Зах. Україна
учасник Визвольних Змагань, довголітній член ОбВУА та ін. організацій

ПАНАХИДА — відбулася в понеділок, 19-го лютого 1979 р. о год. 7:30 в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН і Заупокійна Св. Літургія — у вівторок, 20 лютого 1979 р. о год. 9:30 в церкві св. Юра, Схід 7-ма вул. в Ню Йорку. Тлінні Останки Покійного спочинуть на українськім православнім цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
сестра — КАТРУСЯ ПЕЛЕНСЬКА
шваґер — АНДРІЙ ПЕЛЕНСЬКИЙ
сестрінки — ОЛЕСЬ ПЕЛЕНСЬКИЙ з дружиною ТАМАРОЮ і дітьми АНДРЕЄЮ і РОМЧИКОМ
сестрінок — ЮРКО з дружиною АННОЮ
кузин — ВАСИЛЬ КАМЯНКА
та ближча і дальша Родина в Америці і в Україні

Дня 17-го лютого 1979 року, відійшов від нас на Вічний Спочинок, на 92-му році життя
наш Дорогий БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН ВАХУТА

кол. довголітній лісничий в Україні.

ПАНАХИДА — у вівторок, 20-го лютого 1979 р., о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Дучинський-Черко, 111 Йонкерс Авеню, Йонкерс, Н. Й.

ПОХОРОН — у середу, 21-го лютого 1979 р., з похоронного заведення (год. 9:30 ранку), до церкви св. Михаїла при Чеснат вул., Йонкерс, Н. Й., а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Син — ОЛЕГ з дружиною ЛІДОЮ
Внуки:
ЛЯРИССА
ОЛЕГ і
БОЖЕНА
Правнук — ІНІКА

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ — ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ

улаштовує

в неділю, 25-го лютого 1979 року, о год. 3:30 по пол.
у великій залі Українського Народного Дому

СВЯТОЧНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 87-их УРОДИН
Їх Блаженства
ПАТРІЯРХА ЙОСИФА І

Участь в програмі беруть: святочну доповідь виголосить проф. МИРОСЛАВ ЛАБУНЬКА, сольоспів ЛЯРИСА МАҐУН-ГУРИН, деклямація д-р АСКОЛЬД ЛОЗИНСЬКИЙ, хорові точки виконає ХОР СУМ-А Ню Йорк — „ЖАЙВОРОНКИ".

Все Українське Громадянство Метрополії Ню Йорку, щиро запрошуємо до масової участи.

Вступ 3 дол., молодь 1 дол., для дітей вступ вільний.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 18 лютого 1979 року на 87 році життя по довгій і тяжкій недузі упокоївся в Бозі наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідо, Прадідо і Брат

бл. п.

ІВАН ГАЛИЧИН

нар. 4 лютого 1893 р. в селі Дички, пов. Рогатин, Україна.

ПАНАХИДИ — у віторок, 20 лютого і в середу. 21 лютого 1979 року, о годині 8-ій веч. в пох. заведенні Kairns Funeral Home, 61-40 Woodhaven Blvd., Rego Park, N.Y.

ПОХОРОН — в четвер, 22-го лютого 1979 р. о год. 10:30 рано в церкві Покрови Пресв. Богородиці в Озон Парк, відтак на цвинтар Кальварія в Квінсі, Н. Й.

В глибокому смутку:
дружина МАРІЯ
дочки — ОЛЬГА з мужем ВАСИЛЕМ НАСТИН
— ДЖУЛЯ з мужем ФРЕДОМ БРОДА
невістка — СОФІЯ
сім внуків і сім правнуків
брати — ВАСИЛЬ з родиною
— ЙОСИФ з родиною в Америці
— ГРИГОРІЙ з родиною в Україні
сестра — АНАСТАСІЯ з родиною в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 17-го лютого 1979 р., з Волі Всевишнього, відійшла від нас у Вічність, прийнявши Найсвятіші Тайни, наша Найдорожча і Незабутня
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

ІРИНА з ВЕЛИЧКОВСЬКИХ ШУХЕВИЧ

артистка-малярка — стипендистка Митрополита Шептицького, вдова по бл. п. Павлові Шухевичеві, прокураторові апеляційного суду в Кракові і у Львові, член Об'єднання Мистців Українців в Америці.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ пічнуться у вівторок, 20-го лютого 1979 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

В середу, 21-го лютого, о год. 7:30 — буде відслужений ПАРАСТАС.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПОХОРОН — в четвер, 22-го лютого 1979 р., о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на український католицький цвинтар св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:
дочки:
ДАРІЯ ЯРИМОВИЧ з мужем РОМАНОМ і дітьми — ЮРКОМ, МАРУСЕЮ і ЗІРКОЮ з мужем НЕЛСОНОМ МОРЦІҐЛІО і донею АНГЕЛИНОЮ
ЛІДІЯ ЛЕНЦИК з мужем ВАСИЛЕМ і дітьми ЛЕСЕЮ, АНЕЮ з мужем ЮРКОМ ПАВЛІЧКОМ, ЮРКОМ і АНДРІЙКОМ
сестра — ЛІДІЯ ЛИТВИН з дітьми і внуками
шваґер — д-р ТЕОФІЛЬ ШУХЕВИЧ
та ближча і дальша численна Родина в Україні, Америці та різних місцях поселення

———

Замість квітів, просимо складати на „Церкву в Потребі".

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 23-го лютого 1979 року, о годині 7-ій веч.

Доповідь **мґр Катерини Мицьо**

„НАСИЛЬНЕ ВИСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ ЛЕМКІВЩИНИ ТА БОЇ УПА"

———

В другій частині Вечора

ко-доповідь б. політв'язня **Мирона Миця**

„ЖИТТЯ І СПРОТИВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ В КОНЦТАБОРАХ СССР"

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Неділя, 25 лютого 1979, год. 4-та по пол.
Заля:
Irvington High School
by Clinton Avenue, Irvington, N.J.
Квитки БАЗАР, ГОВЕРЛЯ, ДНІПРО і при касі.

СТУДІЯ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА ЛІДІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ в НЮ ЙОРКУ

ПРЕМ'ЄРА

БОРИС ГРІНЧЕНКО

СТЕПОВИЙ ГІСТЬ

ДРАМА НА 5 ДІЙ З ДОБИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Гостинно, в ролі Бандуриста, виступить Роман Левицький

Постава: ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА
Хореографія: ОЛЬГА КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВКА
Оформлення і костюми: МАРІЙКА ШУСТ
Світло: ЮРКО ГРЕЧИЛО
Інспектор сцени: ВОЛОДИМИР ПАПУГА
Спонзор: УККА — Відділ Нюарк-Ірвінгтон

„Нехай святяться імена Ваші!"

На цвинтарі в Бавнд Бруку, в тіні дерев, є могильна плита, на ній виритий напис: „У пам'ять дружини Ганни і дочки Тамари, закатованих і півживими спалених німцями в Рівному, на Волині в 1943 році", а нижче: „А. Мартинюк, був. власник українських книгарень на Волині, Поліссі і Холмщині, політичний в'язень польських тюрем і Берези Картузької", і далі день і місце народження.

А дня смерти немає, бо він старенький і немічний стоїть тут же, коло мене і рясні сльози одна за одною збігають по щоках і ховаються десь за коміром сорочки. Слабою рукою пан Мартинюк витирає їх, а вони набігають на очі і не хочуть спинитися.

Так плачуть ці очі вже 35 років, бо серце не може забути передчасно втрачених дружину і доню, двох героїнь, що згинули за Україну від руки одного з жорстоких окупантів, що терзали і досі терзають нашу Батьківщину.

А я про них, про цих мужніх патріоток і не знала нічого! Чи згадував хтось на „Святі Героїнь" ці імена: Тамара і Ганна Мартинюки? Я не чула.

Та невже ж у нас так багато героїнь, що ми маємо право їх не знати, забути? Авже ж, що ні! Згадуємо Ольгу Басараб, Олену Телігу, Марію Степову, з давніших часів зв'язкову Віру Бабенко, з наших сучасниць — Аллу Горську, тих, що страждали і страждають у совєтських концентраках і в'язницях. І це все?

А тих, що носили харчі бійцям УПА і гинули під німецькими кулями на базарних майданах. А тих, кого розчавили совєтські танки в Кингірі? Де їх імена? Хто їх знає?

Стоїмо мовчки над могильною плитою, під якою нема праху закатованих. Він залишився в рідній землі і їх могила нікому не відома.

Тихенько торкаюсь руки старого батька: — Розкажіть мені, як це сталося, я напишу про них.

— Напишіть! — підводить він на мене заплакані очі, — напишіть, що їх катували, але вона не зрадила нікого, вона вмерла, але не зрадила нікого!"

І ось переді мною старе, пожовкле число „Українського слова" з 12-го червня 1949 року, що дав мені пан Мартинюк.

У статті під заголовком „Дівчина - революціонерка" автор Іскра *) описує життя і смерть Тамари Мартинюк. Він пише: „До мене зголосилася провідниця жіночого сектора ОУН, п. Л. в товаристві молодої дівчини. Знайомтеся;;, — представила пані Л. „Тамара", тихим несміливим голосом зарекомендувала себе моя нова знайома, простягаючи мені малу, майже дитячу руку.

Знайомлячись, я ніколи не припускав, що у цій несміливій, скромній, майже дитині, криється душа героя".

А це було так. З неї виробився прекрасний підпільник-організатор. Вона організувала ланки ОУН з молодих дівчат на Волині, виїздила в терен з дорученнями організації, активно працюючи в леґальному секторі Українського Червоного Хреста.

Але німці все тісніше затискали усі прояви українського леґального життя. Терор посилювався.

„На весні 43 року треба було нам створити в Рівному новий зв'язковий пункт до Київського керівництва ОУН", — пише Іскра, — „Зв'язковий пункт діяльности підпільної організації, це, до деякої міри, нерв організації. Він найбільш наражений на деконспірацію, а така деконспірація в умовах ворожого терору може потягти за собою смерть не тільки тієї особи, що відповідає за цей пункт, але і багатьох членів, в першу чергу, керівництво даного осередку."

Тамара Мартинюк

Ганна Мартинюк

І таким зв'язковим вибрано Тамару, бо їй вірили, знали, що вона не зрадить. „Крім того, — пише Іскра, — за неї промовляло ще одно: Родина Мартинюків була повністю віддана українській справі.

Не зовсім зрозуміло зі статті Іскри, як і що трапилося далі: чи був „посланець з Києва," (що про нього згадує автор), який добивався побачення з керівниками підпілля, провокатором, чи Ґестапо в інший спосіб дізналося про підпільну діяльність Тамари, але дівчину заарештовано, а мати сказала: „Що буде доні - те і мені" і пішла за нею.

Так на світанку 15-го жовтня 1943 року загинули геройською смертю Ганна і Тамара Мартинюки. Вони не зрадили своєї організації, вони не видали нікого, вони вибрали смерть, а не зраду!

Умирати тяжко, а зокрема у 18 років! Хай пам'ять про них насправді буде „вічною".

Алла Коссовська

*). Псевдо зверхника Тамари в підпіллі

Терпеливість вірменки...

(Закінчення зі стор. 1)

будинок амбасади в Москві, навіть не робили їй труднощів, коли вона показала їм виклик від сестри і підкреслила, що бажає полагодити офіційну консулярну справу. Опинившись в амбасаді Осепіян відмовилась виходити і залишалась там на ласці працівників амбасади 82 дні.

Осепін відмітила, що вона вже раніше зверталася до совєтських еміґраційних чинників з проханням про дозвіл на виїзд, але все одержувала відмовну відповідь, ніби то з причини, що її муж займає урядову позицію, а працюючи техніком, знає, мовляв, багато таємниць.

Очевидно, пані Осепіян не була одинокою особою в амбасаді, яка домагалася виїзду до ЗСА. Вона застала там бодай 10 осіб з релігійної групи т. зв. пентекосталістів (п'ятидесятників), які бажали покинути СССР з причин релігійного переслідування. Деякі з них ще й досі перебувають у приміщеннях амбасади ЗСА і відмовляються їх покинути, аж до часу запевнення їм дозволу на виїзд зі сторони СССР і ЗСА.

Речники амбасади заявили, що амбасадор Малколм Тун не бажає силою осувати пентекосталістів, але службовці заохочують їх залишити приміщення амбасади добровільно. Одержання дозволу на виїзд родини Осепіян не значить, що й справа пентекосталістів буде позитивно полагоджена совєтськими властями і американською амбасадою, — завили речники ЗСА. Більші вигляди на виїзд мають ті особи, що можуть одержати виклик від родини, яка перебуває в ЗСА. Крім того совєти побоюються, що виїзд 10-ох п'ятидесятників може зрушити хвилю протестів серед принаймні 500,000 пентекосталістів, які живуть в СССР.

Метрополітальний Комітет...

(Закінчення зі стор. 1)

із нею відвідали Головну Канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи" члени Управи цього Комітету: Богданна Сидор — Чарторийська — заступниця голови, і представник СУМ в Америці, Наталка Дума — секретарка Комітету і представник СУМ в Америці та Ірина Куровицька — скарбник і представник Пласту. Вони поінформували Головний уряд про свої пляни у зв'язку з Роком Української Дитини.

У дальшому п-і С. Гойдиш представила редакторам „Свободи" плян імпрези цього Комітету, які ввійдуть у дію в різних очерках часу на протязі цього року. Започатковуючи відзначування Року Української Дитини, Метрополітальний комітет вислав листа до Їх Блаженства Патріярха Йосифа Сліпого, в якому, між іншим, прохає відслужити Службу Божу в Римі на інтенцію Української Дитини.

Першою імпрезою, яка започатковує Український Рік Дитини в Ню Йорку, буде 30-та з черги Пластова Дитяча костюмова забава п. з. „Лицарі в золотих шоломах", господарями якої буде Пласт. Вона відбудеться під проводом пластових виховників у неділю, 4-го березня ц. р., о год. 2-ій по полудні у залі школи св. Юра, 215 Схід, 6-та вулиця. Під час цієї забави новацтво Пласту та молодше юнацтво СУМ-Америки виконають постанову „Казка княжої доби", укладу п-і С. Гойдиш.

У плянах пізнішого відзначування Метрополітального комітету буде урочиста Служба Божа в церкві св. Юра в Ню Йорку, участь в якій братимуть діти цього міста та околиці. Щоб створити одностайність у вигляді їхнього одягу, діти не будуть зодягнені в однострої своїх організацій, а в народну ношу. Після Богослуження всі діти маршуватимуть попри церкву св. Юра з транспарантами, на яких буде напис: „Українські діти — дітям в Україні!". Після цієї, свого роду, маніфестації, відбудеться полуденок і коротка програма, виконавцями якої будуть діти. При кінці вересня заплановано також дитячий фестиваль, господарем якого буде СУМ-Америки; місце і точна дата пізніших імпрез будуть своєчасно подані. В засягу дій цього Комітету — висилка карток від українських дітей з Ню Йорку й околиць — дітям в'язнів в Україні, згідно з постановою наради Світової Комісії Українського Року Дитини з 7-го грудня м. р.

Управа Метрополітального Комітету Українського Року Дитини під час розмови з редакторами „Свободи". Сидять (зліва): ред. Володимир Левенець, п-і Наталія Дума, п-і Богданна Сидор-Чарторийська, п-і Стаха Гойдиш, п-і Ірина Куровицька, ред. Любов Коленська, ред. Володимир Косик та дописувач до „Українського Тижневика" Роман Юзенів

У заплянувальні дії Метрополітальний комітет включив об'єднання всіх груп і організацій, а також висилку листів - повідомлень до всіх шкіл українознавства, мистецьких груп, до батьків, діти яких не є включені в навчання в українських школах, щоб усі взяли участь у відзначуваннях Року Української Дитини, цим самим створивши якнайбільшу ефективність на відтинку цієї акції.

Щоб перевести всі ці плянування в успішне діло Метрополітальний комітет мусить мати добру фінансову базу, тому буде радий, якщо українська громада відгукнеться з підтримкою у цій справі, пересилаючи свої датки на адресу: „Самопоміч", 108 Друга евеню, Ню Йорк, Н. Й.

В Українському Музеї...

(Закінчення зі стор. 1)

Мистецька творчість українських політв'язнів

сучасного життя. Ствердила, що виставка, яка говорить сама за себе, зробила на неї потрясаюче враження. Привітала на залі присутніх співучасників боротьби за людські та національні права в Україні генерала Петра Григоренка, його дружину Зінаїду та Надію Світличну. На кінець подякувала видавництву „Сучасність" за піддання музеєві ідеї влаштування спільними заходами такої виставки та Комітетові Оборони Радянських Політичних В'язнів за випозичення деяких документів та допомогу в технічному влаштуванні виставки.

Від видавництва „Сучасність" говорила заступниця головного редактора журналу „Сучасність" п-ні Марта Скорупська-Ґеруляк. Короткими слрвами подала історію „Самвидаву" на Україні та в інших совєтських республіках.

Також виступали ген. Петро Григоренко, його дружина Зінаїда і Надія Світлична. Вони ствердили, що Самвидав, який під цю пору розширив свої межі і крім віршів і публіцистичних і художніх творів, поміщує інформаційно-хронікальні повідомлення, більші обсягом художні та мемуарні твори, малюнки та екслібріси, як фолкльор, як найкращі традиції народу — є невмирущий.

Помітне враження на присутніх зробили награні на ленту пісні, що їх відспівала неукраїнка, яка нещодавно переїхала з України до Ізраїлю. Вона навчилася їх, перебуваючи з українками в примусових таборах праці. Також висвітлено, зладжений в Англії, фільм про ген. Петра Григоренка з його переживань в психіятричних лікарнях.

Після програми присутні оглянули саму виставку оригінальних матеріялів, що є розташована на 5-му поверсі Українського Музею.

З нагоди виставки видано каталог, до якого вступні статті написали Надія Світлична і Роман Купчинський.

Виставка триватиме до 18-го березня 1979 р. Музей відкритий в середи, суботи і неділі від год. 1-ої по пол. до 5-ої вечора, а в п'ятницю від год. 3-ої до 7-ої вечора. Вступ 1.00 дол. для дорослих і 50 ц. для емеритів і студентів.